SOMMAIRE FORME DE proceder extraordinairemẽt es cauſes criminelles, Compoſe par Maiſtre Anthoine Columbain Docteur en droict. Nouuellement Imprime a Tholoſe.

1539.

¶On les uend a Tholoſe en la rue Daguellieres deuant les dames canongeſſes de ſainct Sernin, par Iacques Colomies.

PRoceder extraordinairement. Est auferre substantialia iudicij iure ciuili introducta. Comme a note Bart. in l. ad repri. uerbo, figu.

ij

¶Que substantialia possunt cõtrario statuto tolli. l. oẽs populi. ff. de iusti. & iu. not. Bal. in l. i. C. quo. & quando iud. & in. l. ne diu. C. de pe. uel dic ꝙ princeps habet arbitrium in sanguine mali hominis ad Ro. xiij. c. l. i. in fi. C. de sum. tri. uel dic ꝙ cõsuetudo curie Francie de qua meminit Spe. in ti. de appel. §. nũc breuiter habet potestatẽ in sanguine hoĩs. l. saccularij. §. sunt quædã. ff. de extraor. cri. uel dic ꝙ multitudo delinquentiũ fuit causa ordinationis cõdende. Gene. sexto. c. Vidẽs aũt Deus ꝙ multa malitia hominum esset in terra. &c.

iij.

¶Non tamen tolluntur ea que sunt naturalia seu gentium inducta naturali ratione: exẽplũ habes de sententia imperatoris cassata: quia fecerat contra naturalem æquitatem. Clementi. pastora. de re iudi. uersi. ceterum.

¶Tenet Io. Anã. in Cle. Sepe. in uerbo faciẽdum. de uerbo. signi. secundũ ius pronunciari

debere. Forte facit contra. l. hodie. ff. de pe.
Item facit quia extraordinarium non cōcurrit cum ordinario maxime quādo extraordi est contra ius cōmune: ut declarat Gandy. in rub. quomodo de malefi. cog. per inqui. Item facit: quia quando principalis causa est summaria oēs articuli in ea tractādi etiā sunt summarij. Bar. uero consi. lxxiij. uiso statuto. Sic uidetur concludendum penas oēs in regno esse arbitrarias.

V

¶ Per ordinationes regias semper requiritur quod precedant informationes do. glo. cōsuebur. fo. LVIII. l. fi. C. de. exhi. re.

VI

¶ Interpretatione adiuuandum est quādo rei publice utilitatem continet. l. ita uulneratus. ff. ad. l. aqui. c. ad hec. extra de rescrip.

VII

¶ Sinon que laccusé fut trouue in flagrāti crimine. l. si quis, & l. innterdum. §. j. ff. de fur. si nō quil y eust crainte de fuga. do. glo. consuebitur. ti. de iuris. om. iudi. in uerbo formelle. c. si clericos, de senten, excō, lib, Vj, Si non que laccuse fut loge en lhostellerie: car telles gēs ont tousiours le pied es Estrieulx: cōme dict

Iaſ.in.l.ſi fideiuſſor.§,fi.ff.qui ſatiſdat.co. alios caſus uide per Guil.in ſpe.ti.de accu.§. ij.nota pour les rendues prinſes.

Viij.

¶Hoc tamen erit periculo fiſci:uel partis.or dō.du Roy Loys.xij.arti.CXXV. & arti.lxij

ix.

¶La partie priuee ne peult accuſer in regno: ſinon ciuillement.Guil.bñd.in.c. Rainu.uerbo mortuo.i.nu.cc.

x.

¶Per hoc ceſſat.§.i.iuſti.de pub.iudi.Etiam ceſſat inſcriptio ad penā talionis.ſentit.Bar. in.l.ij.§.iiij·poſt butri.ff.de adulte. cum locū accuſatoris ſubeat procurator regius.

xi.

¶Synon au crime de faulx.in auctẽn.de q̃ſto re.uerſi.ſup hoc.

xij.

¶Niſi ſit collegium uel communitas. Iacob de beluiſio.in ſua practi.ti.de infor.

xiij.

¶Synon ubi maritus accuſaret ad perditionē dotis.c.tue.de pcu.glo.i.l.quāuis.C.de adul. Guil.be.eo.uerbo.nu.CLXXV.

xiiij.

¶Ceſſat ſena.turpi.introductū cōtra accuſa-

tores ab accusatione desistentes. cessat pariter titulus de aboli. gñali, quia nemo necesse habet impetrare ut desistere possit ab accusatione. XV.

¶Non potest iudex pcedere absq; uocatione pcuratoris regis. do. glo. cõsue. bur. fo. LViij. c. de manifesta. ibi quia dũ accusatoris psona constituitur, iudiciaria potestas amittitur. ij. q. j. XVI.

¶Per hoc cessat. l. cõgruit. ff. de offi. psi. & c. i. de offi. ordi. quia iudex nõ potest pcedere motu pprio: sed solum inquirit ad fisci denunciationẽ seu accu. l. diuus. la. ij. ff. de custo. reo in regno pceditur sola uia inquisitionis. Guil. bñ. eo. uerbo. num. cc. & sic extraordinairie. Bar. in. l. ad repri. uerbo. inquisitionẽ. in prin. XVII.

¶Ibi ponit Guille. rationes quare priuatus non potest accusare, adde quia officiariorum relationes melius audiuntur d. l. diuus. & l. fi. C. de offi. uica. XVIII.

¶Vbi crimen est atrox requiritur acerrima indagatio. l. ubi. C. de fal. Mesmemẽt sil a este faict secretement. Bald. cõsi. LXXXij. par. iij. xix.

¶Lors uagari non oportet.l.pretor.ff.de in-
iu.quia a principio magis fauendũ est offenso

xx

¶Se fault addrecer a celluy qu'a este offence
c.tua nos.§.j.de ho.&.c.prelatis.eo.in.Vj:
effectum habes in.l.j.in fi.l.ij.&.iij.in.§.j.ff.
ad sille. xxj

¶Ou se fault adresser ad locum homicidij ubi
quis reperitur occisus ibi presumitur occisus
& nõ alibi.Bar.in.l.ediles.ff.de uia pub. idẽ
dicit de furto,angel.in ope.malefi.uerb fama,
& Bar.in.l.fi.ff.de questi.

xxij

¶Etiam die feriato in honorem dei.l.ij.ff.de
fe.ibi aut ut aspectu atrox iniuria extimetur,
glo.& Bar.in.l:fi.C.eo.facit.l. prouinciarũ
C.eo.etiam facit quia he solempnitates feria
rum inductarum in honorem Dei sunt inducte
iure ciuili,ut dicit Bar.in.l.filiussa.ff.de do.
Et Spe.eo.ti.de fe.ibi ualet consuetudo cu-
rie Francie que omnibus diebus etiam feriatis
ius reddit.glo.& Bar.in.l.quadraginta.C.eo
in.l.iij.C.de api.audi.quod potest torqueri.

xxiij

¶Fault escripre locum uulneris, Bar.in.l.dan

ni.§.sabini.ff.de dam.infect.effectum habes ut per Bal.ad spe.in rub.de libel.cōcep.in mag. addi.ibi ut sit intenta qualitas que maiorē penam inducit. xxiiij

¶ Fault noter les playes mortelles & nō mortelles. Bar.in.d.l.fi.de questio.quod obseruat consuetudo totius mundi. Angel.in.l.si in rixa.ff.de sicca. XXV

¶ Car si par negligence la playe deuient mortelle uulnerans tenetur de uulnerato tantum, l.qui occidit.§.fi.ff.ad.l.aquil.c.significasti. l.ij.de homici.Bar.in tra.de percutio.uersi si ergo nō mortifere uulneratus Bal.cōsi.136. proponitur.ij.par.

XXVI.

¶ Nisi sit uulnus illatum in homine non sano, Bo.tex.in.l.qua actione.§.sed & siquis seruum egrotum.ff.ad.l.aquil.uel nisi cōiunctio uulnerum non mortalium mortem induceret. Bar.in.d.l.si in rixa.ideo caueat reus ne primum proponat. XXVII

¶ Autre effect est note in.d.l.si in rixa.car es premiers q ont aßiste,& ont blesse nō mortellement, nec ex proposito fauldroit pardon: alias si ex proposito tenentur de uulnerato,

& de auxilio simul: ut puniantur eadē pena, Ez aultres qui ont blesse mortellement, fauldroit grace, q̄ dicitur de delicto: quod requirebat punitionē ad mortem, pardon uero quod non requirebat. do. glo. consue. bur. fo. l.

XXVIII.

¶ Preterea dict. Barto. in. d. tracta. prens des barbiers, quia si dubitetur de uulnere an sit mortale uel non, remittendum est iudicio medicorum: & eorum testimonio secundum Odofre. quem citat Bar. in probe. ff.

xxix.

¶ Vbi plures non reperirētur, unus sufficeret ut concludit Bar. in. d. l. si in rixa.

xxx.

¶ Le raport se doibt faire apres que le iuge a cōmis & interroge les barbiers. l. semel. C. de re mili. do. glo. consuetu. bitu. titu. de iurisdi. om. iudi. uersi. aultrement. in addi.

xxxj.

¶ Prius inquirendum est gnāliter, qui a faict le delict. Guil. bene. in uerbo. mor. j. nu. ccij.

xxxij

¶ Lors se fault addresser ez uoysins, comme conseille. Bar. in. l. fi. ff. de questi. ibi iudex de

bet mittere uicinis: nam debent scire uerisimi-
liter potius q̃ alij. l. si uicinis. C. de inp.

xxxiij.

¶ Ou a ceulx de la maison. l. uerba. C. de adul
l. dñs. ff. loca. l. consensu. §. super. C. de repu.
Oldral. consi. lxxviij. licet. in prin.

xxxiiij.

¶ Ou es compaignons de celluy qui a este of
fence. Bar. in. l. si. qñ. in fi. C. unde ui. ibi. per
familiam & socios. In rure facto delicto nõ
requiritur tam stricta probatio uiolentie. de-
utero. xxij. c. l. j. §. si quis in uilla. ad silleia. ff.
alberi. ij. par. sta. q. lxiiij, Et nouissime bñ pra
cticatum fuit Tholosæ contra do. de Ch. pros
criptum propter homicidium in rure factum,
tunc admittũtur testes inhabiles ut docet Hip
poly singula. lxxiij. plures quando ueritas ali
ter sciri non potest.

XXXV.

¶ Recipe tous tesmoings es informatiõs. Bal.
in. l. j. C. de sum. tri. post Oldral. nam iudex q
magis scire debet an fides sit adhibenda testi-
bus. l. iij. ff. de testi. postea habet inquirere an
sit punibile. Balduinus in lege data opera. C.
qui accu. non poss.

XXXVI

¶ Testes nõ interrogantur an sint honesti. glo in.c.cum causam,de testi.

XXXVII

¶ Si tute ire non poßis aduoces illos a quibus uis inquirere.c.ex parte,extra de appel.c.accedens,ut lit.non contesta.

XXXVIII

¶ Linformation qui se faict contre une cõmunaulte est facile:quia delictum est semper notorium,glo.in.c.j.de offi.ordi.secus contra priuatos. Bal.in ti.de pace.constan.

xxxix

¶ Enseigne la forme de informer par inquisitiõ gñale. Bal.consi.77.par.3.ibi premitto ꝙ quedam sunt que non possunt cõtingere nisi uno modo:ut si quis reperiatur occisus gladio,quedam pluribus modis, Exemple,quidam reperitur submersus in Sagona prope Athanacum,nam potest esse ꝙ natando uel naufragio,uel cadẽdo de equo periit:uel potest esse ꝙ ibi proiectus fuit ab inimicis: fault recorir ad cõsiderationes intellectus & ire per semitas & circunstantias utrum ille erat cõsuetus se balneare necne,& utrum haberet inimicos

& quales necne, & utrum ibi sint latrones necne, talia enim presumuntur quales sunt hommines, & plusieurs aultres cōsiderations faict Bar. in. l. si. ff. de questio. & in. l. ij. in princi. ff. de fur. xl.

¶ Ceste forme denquerir appreuue le coustu. de France au tiltre des poynes. parlant de celluy le quel est trouue pendu, parle du feu qui se met en troys sortes. Bal. audit lieu. primo ui diuina seu fulmine. ij. malitia humana. iij. negligentia habitatoris, & en ces cas oportet cuncta rimari. l. iudices. C. de iudi.

xlj

¶ Fault exhiber ez tesmoings le corps mort: car souuent sera congnu son estat. l. stigmata. de fabri. lib. xj. C. Et ibi Ange. de peru. de eo qui reperitur mortuus, cuius facies est deuastata. facit. ff. ad exhi. l. iij. §. si quis noxali. a lasne lon congnoit le maistre. l. si pamphilo. ff. de optio lega. xlij.

¶ Exhibitio in criminalibus habet locū ad recognoscendū. Bar. in. l. ij: ad exhi. C. xliij.

¶ In eodem habitu in quo reperitur. glos. & Bal. in. c cum causam. de testi. extra. ubi dicit idem de re furata. xliiij.

¶ Affin deuant que uenir a la torture liquide constet de maleficio.l.j.§,Illud aũt ad silleia ff.& fructifere.per Bar.in tracta. testimo.c. mortuum,ibi in maximis uero causis ubi hominis uita periclitatur.ut si de homicidio accusetur,uel de puniendis seruis qui non inuenerunt dñm,uel detorquandis eis pro homicidio inueniendo lege cautum quo debet cõstare & liquere hominem in teremptum, idest liquido apparere.& dicit glo.in.c.dilecti.ibi post quem cõstiterit de uiolentia,extra de foro cõ pe.aliter cessaret maligna suspitio.l.si quis legatum.uersi. ceterũ.ff.de fal.l.j.§.hec uerba.ff.ne uis fi.ei.nam proprie delictũ est preparatio pene.ff.de uerbo.sig.l.aliud est fraus & habes in paßione Ioãnis.nullam inuenio in eo causam.unde dicebat Bal.in .ti.de pa. cõstan.post Inno.qñ causa seu delictum est fundamentum iurisditionis oportet causam esse ueram & discussam,alias iudicium est ipso iure nullum,& dicit glo.in.c.decernimus.iij.q.ix. ibi quo semper liqueat de causa.etiam.fa.quia in maleficio sunt extrema duo,scilicet percussum & percutiens,ut nota.Bal.in.c.cum causam.de testi.uersi.porro.

XLV.

¶ Affin außi que si laccuse confesse le delict il soit puny, autrement confeßiones reorum pro exploratis facinoribus haberi nō oportere si nulla probatio religionem cognoscētis instrua.l.j.§.diuus seruerus.ff.de questi. facit glo.in.c.j.de confes.extra. & bal.in rub.eo. ad spe.ibi & de facto liquet & ibi si aūt non constet de corpore. secus glo.in.l.fi.in fi.C. de questi.intelligit uerbum confeßiones scilicet de se factas.

XLVI.

¶ Affin außi que les tesmoings en apres deuāt le iuge maintiennent du malefice, quia oportet quem de crimine confiteri uel testibus cōuinci.l.si quis.C.de episcopis.ibi in conuictos seu confessores.& exponit glo.i.comprobatos per testes.& l.lege corne.ad sillei.ff.l.q sententiam.C.de pe.uel testibus superari.l.ij. C.quorum appel.

XLVII.

¶ Car außi les informations se font parte nō uocata, par ainsi ne font foy.l.si quando. C. de testi.not.angel.in oppere malefi.in. uerbo fama.& Bar.in.l.fi.ff.de questio. & Saly.in l.fi.C.eo.

XLVIII.

¶ Car aussi mors in istis maleficijs ubi agitur de uita hominis, pbatur per uisum, ut declarat magister iuris Bar. in tract. testimo. c. mortuū ubi fortius dicit: sed & si testis dixerit q eū sepeliri uidit: hec sufficere suspectū est, multo fortius si deponerēt q uiderūt cadauer in feretro coopertū linteis uel pannis inuolutum: uel a tergo se uidisse, ut dicit Bar. c. sequenti nā Paulus respōdit q per imaginē recognoscimur, tamē limita predicta de uisu, ut p Bar. in dict. c. mortuū. uersi. sed si quis uiderit in mare in sagonā uel Rodanū proijci corpus quod nunq postea reuisum est, testis de illius morte recte testificatur, licet nō uiderit mortuū & habetur eleganter per Bal. in. c. cum causam. col. V. in pri. de testi. Item si quis uiderit quē in carcere claudi, ubi nihil erat ad uictum, & carceris custos fuerit ita q eidem carcerato aliquid quod ipse nō uidisset inferri non potuit post aliquit dierū cursum: certū enim est post illos actus quē modico tēpore uicturum. & salutis nulla indicia superesse coadiuuat hanc doctrinā per aliam Bar. in. l. ij. §. si dubitetur. ff. quēadmodū testa. ape. ibi quia uidit decapitari. comme fit lautre a sainct George

pres de la croix du sablet, & similia que de ne
cessitate mortem concludunt.

xlix.

¶Preterea fuge dictũ Bal. in addi. ad spe. ti. de sentẽ. in fi. qñ tractat de cõfessione titij cõfitẽtis se occidisse quendã, cuius nomen ignorabatur, & ipsum proiecisse in mare: unde corpus apparere non potest ꝙ põt cõdemnari, si cũ cõfessione cõcurrat fama car ad famã bal. respon. Bar. in. d. ca. mortuũ. & in. d. §. si dubitetur ꝙ fama ꝓcedit ubi agitur de leui preiudicio, ut de hereditate: hic aũt secus. uide augu. arimi. ad angel. in uerbo. fama. uersi. adde ꝙ Gandi. q per alia iure recedit a Baldo. uel aliter respõdeo secundũ Bar. in. l. fi. j. col. ff. de quẽstio. ꝙ talis fama tantũ est sufficiẽs ad inquisitionẽ: & hoc tenẽt practici, ut dicit Gandy. in rub. q̃ ad fame proba. uersi. secundũ opiniones quorundam &c. apud quos ratio exemplis comprobatur. l. j. per totam. l. ff. de questio. potissimum in regno. ubi his scriptis in causis sanguinolantis non utimur: ideo bene recurrimus ad maiorum exempla. l: de quibus. in prin. ff. de legi. que exempla nobis preiudicant. Oldra. consi. cxxiiij. in fi.

¶Vt minus subintremus indirectã, si aliter iudex faceret esset abusus. do. Guil. bened. in. c. rain. uerbo mortuo. j. nu. cccxlViij. & nu. ccc lxij. uersi. ij. & ita docte opinatus est do. Hugo de podio locũ parti. in processu filij de la guye, dicebat enim legimus aliquos confessos occidisse qui postea uiui reperiebantur, & dabat exemplum de quodam, & aliud in. l. inde ueratius. §. fi. & l. seq. ff. ad. l. aquil. Et autre exemple, in. l. j. §. fi. ff. de questio.

lj

¶Per prescripta forte tenerem contra Hip in. l. de minore. §. plurimum. col. xij. uersi. & inistis criminibus teneas menti. ff. de questio.

lij

¶Mais pense a ce q̃ dit sainct Paul, nõ ignoramus cogitationes sathane qui quos nequit consentiendo decipere facit nimis asperos, scilicet suadẽdo nimiam seueritatem. §. precepta, xxiij. q. iiij.

liij

¶Intellige Bal. nisi confitens esset homo male uitæ & fame & habiliter potuerit proijcere illud corpus in flumen, quia stabat ppe mare, uel illud flumen sagone uel rodani in perpe-

trando delicta. Et ainsi fut practique a Florẽce contre certains brigans de boys qui se tenoient pres dune riuiere & cõfesserent plusieurs larrecins & homicides, qui furent condamnez a mort, cõme recite Augusti. ari. post ange. in uerbo & uestem celeste, aussi fut practique a Milan, comme allegue do. glo. cõsue. burgũ. fo. 58. ibi de illo massario qui occidit dñm suum prope lacum, aussi fut practique p arrest cõtre Claude Iobert & sa femme tissērans qui se tenoient sur le Rosne en la rue de Groslee qui furent questiõnez, quia illa mulier per fenestram inuitauerat quẽdam qui ex post uisus nõ fuit, preterea caue a muliere que insidiatur in uia quasi latro, uel intellige Bald. in notorio, seu fama homicidij antiqui: ut fructifere per Io. And. in addi. ad Guil. in ti. de no. cri. §. iam de noto. col. Vj. in fi. addi. que incipit: ut nostrum. & eũdem eo. ti. §. fama. uersi. reprobatus & uersi. exceptionẽ. tñ adhuc formidaret latrũculator timorate cõscientie propter exemplum dei, qui licet omnia apud eum essent notoria, tñ dixit gene. 18. Descendam & uidebo utrũ clamorem qui uenit ad me opere cõpleuerint: & exponit cõsilium generale

in.c.qualiter.le.ij.de accu.clamorem.i.famã. liiij.

¶Et que dicta sunt antea de homicidio exten de in furto, quia tu latunculator debes uerificare prius furta, sicut fecit ille diligẽtissimus Iosue. septimo capi. qui noluit acham de furto condemnare, sed prius misit milites curie in domum illius ubi cuncta repererunt abscondita simul argentum & aurũ. Idem tenet Barto. in. l. si quando. ibi certe oportet prius cõstare furtum factum esse. C. unde ui. & Bal. in auctẽn. sed nouo iure. C. de ser. fugi. & dicit Bal. in. l. si quis testibus. in fine. C. de testibus. ꝙ debet fieri exhumatio corporis occisi: ut inspiciantur uulnera. & in. l. contra negantẽ. C. ad. l. aquil. & in rubri. de prob. ad spe. uer si. cuilibet perito. & dicit Angel. in opere maleficiorum. uerbo & uestem celestem. ꝙ debet esse iudex cautus ne damnet animam & corpus suum, sed debet destinare nuncium ad habendam informationem in loco pro ueritate & in reperiendo furta: ita ꝙ appareant que distraxit, que pignorauit: & que penes eum habet.

¶Vel debes inquirere de furto eo modo quo docet Bartol.in.l.si quando.in fi.C.unde ui. & in.l.j.§.j.ff.de furt.aduer.nau.caupo. & spe.in ti.de fur.in fi.& in ti.de pigno.§.j.& Bar.in.l.si quis.§.an uero.ff.de eden.

LVI.

¶Sic remanet reprobata glo.in.l.inde neratius.§.fi.ff.ad.l.aquil.ibi.alias satis erit si cõfitetur occisum & a se &c.

LVII.

¶Sufficit ꝙ de corpore occiso constet. Bal. in.l.quoties.§.si quis.ff.de he.insti.ubi refert exemplum de quodam qui occiderat quendam cuius nomen ignorabatur:qui postea fuit missus ad furcas.habes glo.ordi.in.§.libellorum. ij.q.viij.quã cõmendat bal.in.c.at si clerici. de iudi.extra.& ita se uidisse practicari attestatur angel.in.l.j.§.interdum.ff.si pars herepeta.& bene põdera tex.in.l.j.§.illud autem ad sille.ff.

LVIII.

¶Idem de furto:quia sufficeret ꝙ de ipso cõstaret.sans scauoir le nom de celluy a qui appartient la chose desrobee:comme tient Bal. in auten.sed nouo iure.C.de ser.fugi.& Angel.in ope malefi.uerbo.& ueste.& ita uidit

practicari Angel.in alle.§.interdum.
lix.

¶ Vide ange. Are. in.§.quadu,insti,de actio.q enseigne la forme denquerir cōtre laccuse q sen est fouy.& cuius nomen ignoratur: quia est inquirēdum de signis,ut quia est claudus in tali gamba,uel habet talem manum aridam,& breuis stature,ruffus,uel habet talem signum in facie uel aliud,in persona etiam est in inquirendum si est iuuenis uel senex:quia per aspectum etas probatur. Bar.in.l.j.de mandi.uali. li.xj.C. lx.

¶ Le serment des tesmoings nest cecessaire ez informations.per rationes glo.in.c. cū causam.de testi.uide spe.in tit.de testi.§.j.uersi. quid si idē cū seq̄n. Audiui super hoc arrestū. lxj.

¶ Fault enquerir de la qualite de locis.le.omne.de re mili.ff.infantis occisio:& est delictū piaculare,& sic magis execrabile. Saly.in.l. pe.C.de sicca.nam qualitas delicti punit quē magis uel minus.do. glo.in.§.libellorū.ff.de pe.l.aut facta. lxij.

¶ Aussi fault enquerir du iour, ou de la nuyct du delict,quia nō licet uagari cum discrimine

alterius.do.glo.quod satis equum est Bar.in,
l.is.qui.ff. de pu.iudi.uarios effectus habes
quia mortuus infratriduum presumitur mor-
tuus ex uulnere.nota.C,de emenda.seruo tem
pus plerumq; est causa condẽnationis ueri uel
falsi.Nullus in tract.de testi.c.si.perfodi. de
homi.Item facit quia testi.interdum deroga-
tur ex tempore,ut dicit Bar.intract. testimo.
c.titium.& Bal.in.l.arethusa.ff.de sta.homi.

lxiij.

¶ Aliter esset tanta incertitudo ꝙ auferretur
copia defensionis que ex æquitate naturali est
cle.pasto.de re iudi.nam accusatus uix posset
probare negatiuam suam,uel suum alibi, ad
quod probandum admittitur.per lordõn.du
roy Loys.xij.arti.tertio.Item se feront tou-
tes les diligences necessaires de plus amples
informations &c.ou pour la uerification de
la liby,ou aultre faict,saulcun en ya receua-
ble pour ou contre le prisonnier: & par.tel-
le ordõnance,dicebam que lon debuoit ouyr
pau.& q̃ sa defense estoit pertinente & rece
uable,laquelle estoit telle:dicebat enim uer-
ba formalia Io.an.in addi.ad spe.ti .de testi.
§.sepe.in.j.addi.ibi.peroptime possum pro-

bar e directe contrarium: scilicet fuisse occisum a titio absq; eo ꝙ illum occiderim, etiam dato ꝙ fuerim presens. & dicit spe. in tit. de proba. §. ij. in princi. possum enim probare ꝙ alius eum interfecit, & est melior tex. i. l. j. §. si, ff. de questio. ubi preses ille uocomius saxa humanissimus inquirēdo bene cognouit de cōfessione primitiui qui confitebatur occidisse illum quem alius occiderat, sed cognosce curia parlamenti de equitate, uel iniquitate presidis: ut dicit Saly. in. l. absentem in princi. C. de accusationibus. Curia enim parlamēti proprie in regno lilij est mater oppressorum, cōsolatio desolatorum, uia iudicum errantium, & salus omnium in ipsa recte sperantium.

lxiiij.

¶ Lequel aliby se preuue per absentiam in negatiua: scilicet per determinationem loci & diei. l. optimam. in fine. C. de contrahen. stipu. Bal. consi, 515. parte quinta. & cōsi. 259. parte. j. no. in. l. panto. §. rei. de acqui. hered.

lxV.

¶ Tunc testes sic deponentes de aliby seu negatiua uisu affirmata & coarctata preferuntur alijs testibus affirmantibus etiam dignio-

ribus: quia stant pro reo, ut decidit glo. in ca. clerici. lxxxj. di. maxime in causis sanguinolẽtis: ut declarat do. Ias. in l. ut uim, in princ. ff. de iu. & iur.

LXVI.

¶ Et que tel argument dessus faict de lordõ: serue a propos. nota. que dict. Bar. suo consi. cVj. exor. statuto castri plebei ibi in causis in qubus his scriptis non utimur, bene recurrimus ad simile statutum.

lxVII.

¶ Iam dicta de die forte procederent in crimine nõ reiterabili: ut homicidio. secundũ glo. in. c. nihilominus. iij. q. ix. uel delicto recenti per doct. cy. in. l. predia. C. de fideicõ. uel qñ tractatur de uno delicto quod ꝑponitur uno loco & tẽpore factũ esse: ut tradit pet. de ancha. consi. cclxxiij. exordiẽte ex predicta: & Bal. ad spe. ĩ rub. de testi. uersi. testes uariãtes &c. quia tũc non possent cõcordari: ut dicit guil. in spe. eo. ti. §. iam. uersi. quid si unus cũ sequen.

lxViij.

¶ Fault mettre le lieu du delict. Bar. in. l. non solum. §. si mandato. ff. de iniur. j. quo ad penã augendã. ij. ut puniatur ubi delictum est commissum. c. inter. de pur. ca. locus ad angulum.

non restringitur. ff. unde ui. l. j. uersi. ibi aũt.

lxix.

¶ Ansi locũ loci, exemple le delict a este cõmis ez changes, au deuant de la maison des bestes. spe. in ti. de accu. effectũ habes: quia sex differentie faciunt testem singularem, primo locus &c. Bal. ad spe. in rub. de teste. & in. l. testiũ. C. eo. & glo. in. c. nihilominus. iij. q. ix. ibi fuerunt illi testes de Susanna reprobati: quia dixerant q in eadem hora, & diuersis locis cõmissum erat adulterium, sed uerisimiliter non poterat cõmitti in pomerio sub primo & sub cyno eadem hora.

lxx.

¶ Linformation se doibt faire secretemẽt, glosa. in. l. si. qñ. C. de testi. Io. Fab. i. §. j. insti. de pub. iudi. propter timorẽ fuge uel subornationis: q̃ subor. tũc presumeretur. ut uult Io. and. ad spe. ti. de testi. §. nũc. in fi. ibi ꝑpter publicationẽ examinationis.

lxxj.

¶ Punietur testis dictum suum reuellans. l. qui falso. ff. de pe. Bal. in. l. athletas. §. calũniator ff. de infa ibi. dicitur proditor ne istius dicto alij testes subornẽtur: ut dicit spe. in ti. de te.

§.sequitur ideo iuret q non reuelabit.

lxxij.

¶ Testis debet dicere ueritatem pro utraq; p te. Bald. & Saly. in. l. nimis graue. C. de testi. glo. in. §. in criminibus. in. auten. eo.

lxxiij.

¶ Aliter possunt cōpelli. c. super: &. c. peruenit. ij. de testi. roma. singula. 398. Guil. in spe ti. de inqui. lxxiiij.

¶ In dubio il souffiroit nommer laccuse par son nom singulier, cōme dit ame. iusti. in tracta. sindi. in prin. & Bal. ad spe. in rub. de libel. cōcep. in mag. addi. uersi. sed pone ibi de mala caza qui fuit insignis latro.

lxxV.

¶ Omittunt cauti iudices in processu apponere aliquam demonstrationem: ut teneatur reus allegare eius priuilegiū, auffre. questio. capel. clxiiij. lxxVI.

¶ Aussi illa demonstratio souuent ne le pourroit releuer. Bal. consi. ccclxiiij. par. iij. parlant illec dune royne Daragon, la quelle fut questionnee. & in regno reatus honorem excludit. Guil. bene. in. c. Rainu. uerbo mortuo. §. nu: ccxxij. immo qualitas accusati aliquādo

penam auget.l.aut facta.ff.de pe.

lxxvij.

¶Fault enquerir de causa maleficij: nam qui habet potestatem in preparato: scilicet homicidio uel furto habet etiam in connexo preparante.c.preterea.de.offi.delega.l.ad rem.& l.ad legatum.ff.de procura.

lxxviij.

¶Et hoc fit ut sciatur si an dolo uel culpa factum sit.l.uerū.ff.de fur.Fely.in.c.cū causam extra de testi.& Bal.i.l.& si seuerior.C.de infa.est enim casus declaratio iudex fortunarum.ff.de nego.gest.l.sed.§.j.l.ij.§.initium.ff.de ori.iur.& Bal.in.l.solam.C.de testi.accidentia magnā partē cōferūt ad cognoscendam ueritatem.

lxxix.

¶Debes inquirere cum quo instrumento percusserit.l.eum.qui ibi cū calcis ictu.C.de sic c.significasti.le.ij.de homi.extra.effectum habes per Bar.in tracta.de percussio.ibi nō aūt est uerissimile ꝙ occidere uoluerit qui pugno.calce,gleba,baculo,uel lapide paruulo percussit.& Bar.in.l.j.§.diuus.ff.de sicca.

lxxx.

¶Etiam debes inquirere si ex interuallo uel

incōtinenti percusserit.l.raptores.C.de episcopis.& cleri. lxxxj

¶Et cōbien de foys lon a frappe: reiteratio inducit propositum & deliberationem. Bal. cōsi.cccxij.uisis.iiij.par.not.do.glo.cōsuetu. bur.fo.xlix. lxxxij.

¶Fault escripre la forme de layde. Bar.in.l. qui seruo.§.si duo.ff.de fur.lon preste ayde en quatre manieres.j.ad ipsum crimē ordinādum.ij.in ipso actu criminis ad ipsum perpetrandū.iij.post crimen ad ipsum continuandū iiij.ad deliquentem euadendū:tamen punietur iste non de auxilio,sed pena.l.j.C.de his qui latro.ut dicit Bar.in.l.fur.§.ope.ff.de furt. dit Bal.in.l.j.C.de ser.fugi.que iadis en Frāce fut mis au neant certain proces,par lequel estoit dit que le filz auoit commande au pere & le seruiteur au maistre,allegue aussi in.l.ancille.eo.dung aultre proces criminel, forme contre troys,par lequel estoit dit que lung auoit preste ayde a laultre. Item caueas ne processus sit obscurus:nam tunc accipiendum est quod est utilius. Bartolus in tracta. de ordinatio.iudi.& in.lege.non solum.§.sed ut probari : ibi ut a delicto excuset . ff. de

ope.nō nū. Item de uita ne processus sit incertus, nec capiat duplicē intellectū uide Hippo latißime in rubri. de proba. fo. xlij. uersi. scias etiam &c. facit. c. in presentia extra de testi.

lxxxiij.

¶ Il y a grande suspicion pour informer contra uxorē q̄ tacet de morte uiri in domo interfecti, ut presumatur culpabilis, baille exemple Paris de Puteo in tracta. sindi. fo. cclix. au. c. tortura. lxxxiiij.

¶ Außi il y a suspicion pour informer contre celluy qui sollicite fort le fisque ez fins denquerir sur le delict qui ne luy touche en riēs. Hippoly. in. l. unius. §. seruo. per illum tex. ff. de questio. a propoz recite deux exēples Paris de puteo. fo. 268. au. c. tortura. facit glo. in. l. fulcinius. ff. ex quib. cau. in posse. ea. ubi ex dictis suspitio probatur. & in. l. j. in fi. C. si quis impe. male. & hiero. super hiere. uerbositas persepe iudicis stomachum mouet.

lxxxV.

¶ Außi il y a aultre suspicion contre celluy q sepe uisitat curiam, ut audiat quid de crimine dicatur teste Cathone. Conscius ipse sibi de se putat omnia dici.

lxxxVI.

¶Description ou inuentaire des biens de lacecuse se faict par deux raisons:cõme a dit spe. au tiltre de accu.§.sequitur.j.ut fisco ad iudicentur.ij uel ut absenti seu non culpabili tādem restituantur.uide Barto.in.l.post contractum.circa fi.ff.de dona:& Saly.in.l.j.C.de req.re.ꝙ potest fieri ante citationem.

lxxxVII.

¶Lors debes facere de his publicum instrumentum.spec.d.loco.l.si quis intra.C.de bo.proscrip.la forme de inuentoriser est ordonnee in alle.l.si quis intra.

lxxxVIII.

¶Laccuse deuant la sentẽce nest priue de ses biens.uide Bart.& spe.in.d.locis:& egi sua cõclu.725.synon au crime de leze maieste: q̃st cas special,cõme est preuuee ĩ.l.fi.C.eo.

lxxxix.

¶Souuent lon faict seller les biens de laccuse l.si iniurie.ff.de iniur.&.l.fi.ff.de requi.re. in glo.ibi idest sub sigillo poni ne diminuātur

xc.

¶Tel inuentaire ne peust faire Lofficial en la iurisdition du seigneur temporel, coustu.

Frā.in.ti.du cas qui peult toucher &c. Guil. be.au.c. Rain.in uerbo.& uxorem.nu.424. do.glo.consue.bur.fo.lxx.

xcj.

¶Quia dictum est supra ꝙ a principio inquiritur in genere, qui a faict le delict.& sic forte dormit.c.qualiter.le.ij.de accu.dicit spe.in ti de noto.cri.§.j.ꝙ facta generali inquisitione uocandi sunt nominati in ea qui sunt culpabiles uel suspecti ut dicant ueritatem:& si possint se deffendant:& Bar.in.l.ad repri.uerbo inquisi.in.iij.regu.ꝙ ubicunq; iudex inquirendo generaliter de malefactoribus reperit aliquam deliquisse potest ad specialem inqui.descendere. xcij.

¶Et telle especiale inquisition se commence alors quant lon communique linformation au fisque au quel fault le tout cōmuniquer, cōme dit lordon.fa.l.ne quisq̄.ff.de eden. & dicit Henri.in.c.j.de prob.ꝙ ita seruatur in parlamento. xciij.

¶Intellige Henri.ez matieres ciuiles:car ez causes criminelles, non debet initium probationum de domo rei accusator [qui est fiscus in regno] sumere.l.de minore.§.tormenta.ff.de

¶ Synon que se fussent actes desia receues en iugement, desquelles laccuse en fut saisy, ut nota. in. l. is apud quem. C. de eden.

xcV.

¶ Si le fisque chargeoit laccuse, acrius q̃ in informatione caueatur: tenetur de euidenti caluũnia. Guil. be. in. c. Rainu. uerbo mort. j. nu. cciiij. do. glo. consue. bur. fo. lx. aufre. q. capel Vj. fa. l. diuus. la. ij. in fi. ff. de custo. reo. & dicitur calunniator. comme dit Bal. in. l: athletas. §. calũ. uersi. quero. in princi. ff. de infa.

xcVj.

¶ Tenetur ez despens dommages & interestz, ordon. du Roy Loys. xij. arti. lxij.

xcVij.

¶ Lors lon le peult prendre en partie, comme priue. l. qui fundum. §. si tutor. ubi glos. dicit sic etiam in omnibus est dicendum qui gerunt officium. ff. pro empto. & Bal. consi. lxj. factum. V. par. ꝙ tunc redigitur ad instar priuati. & in alio consi. cccxxix. quidam. iiij. par. ꝙ licet officium ualet maleficium. sed hoc non uidetur uerum: quia trangressor canonum nõ potest a dolo excusari.

¶Par ladicte ordō. est requis decret de iuge: appelle sententia interlocutoria. l. fina. C. de exhi. re. xcix.

¶Si nihil iudici constaret nihil mandare posset. l. hoc aūt. ff. ex quib. cau. l. q accusare uolūt. C. de edē. neminē sine causa audit pretor. ff. de transact. l. cū hi. §. in causa. uel oportet uenire publicum illū denunciatorem, & quod scripserit exequi: id est ostendere. d. l. diuus.

c.

¶Deuant que lon puysse accuser ung iuge de negligence, reqritur ꝙ causa sit instructa. ij ꝙ interpellatus fuerit. not. Bar. in. l. dāni. §. sabini. ff. de dā. infect. alias si mandaret excusetur a presumpta calumnia. Bar. in. l. ij. §. publico. ff. de adul. cj.

¶E cōuerso uide Bal. in. l. māci. C. de ser. fugi. dung iuge quil uit cōdēner pour ce quil auoit retenu les informatiōs sur lesquelles il ne uoloit proceder. Et dit Bar. in tracta. repre. c. ad quintum. lors demande acte du desny de iustice deuant tesmoings, ou par escript.

cij.

¶Le iuge peult garder les informations, do.

glo.cõsue.bur.fo.lViij.Io.fab.in.§.j.insti.de pu.iudi.

ciij.

¶Visa informatione si uere uel ex cõiecturis constet reũ culpabilem iudex decernit eũdem capiendum, uel personaliter adiornandum secundum qualitatem delicti, & efficaciam inediciorum. Guil.bene.uerbo.mor.j.nu.ccij.

ciiij.

¶Dicit angel.in ope.malefic.in uerbo. iudex iubet reum capi, ne uerbali.citatione precedente aufugiat.

cV.

¶Vel capi potest nisi cõpareat die assignata. auffre.q.capel.330.auec decret ut dictũ est.

cVj.

¶Et dicit Saly.in.l.absentem.C.de accu. iudices mittunt ad capiendum reum si crimen sit tale ꝙ pena sit corporis afflictiua.

cVij.

¶Seruiens uulnerans fugientem punietur.bal. in auctẽ.sed omnino.C.ne uxor pro mari.uide angel.in tracta.malefi.uerbo.fama.

cViij.

¶Delinquens pretextu mandati nõ excusatur in grauibus.bar.in.l.non solum.§.si mandato. ff.de iniu.glo.in.l.ij.C.de sepul.uio.tñ mitius

possect puniri.per.l.seruos.C.de ui.pri.glo.in l.ad ea.ff.de re.iur.

cix.

¶Spoliati immunitati ecclesie debent restitui Bar.in.l.presenti.C.de hijs qui ad eccle.cõfu sicul.in.c.inter alia.extra eo. Ainsi fut dit p arrest pour Iehan Rogier accuse de la faulse monnoye qui fut prins en lhospital.

cx.

¶Ubi non debent gaudere officiarij qui eos ca piunt sine alia declaratione per ecclesiam fiẽ da.auffre.in.cle.j.reg.iiij.fallẽ.xviij.de offi, ordi.& uide practicum papi.in forma iniqu i uersi.ex his dicẽs ita seruari in Francia, Alle mania & Italia.

cxj.

¶Lors il souffiroit exploict dicelle requisitiõ allegue arrest.le coustu.de Fran.au.iiij.liure. & etiam expresse tenet Saly.in auctẽn.si quis ei.C.de adulte.in fi,

cxij.

¶Siles officiers nestoient les plus fortz il fault laisser laccuse en la charge des gens de lesglise qui le doibuẽt garder & q en serõt te nuz,si aufugiat:uide old.l.post archi.cõ.liiij

cxiij.

¶Intellige q̄ñ officiarij erant in casu in quo debebant extrahere & non extraxerũt: quia isti impedientes fuerunt in culpa. hec oldrãl.

cxiiij.

¶Ubi posset extrahi uel deberet custodiri posset compeditari in ecclesia: quia illa instrumenta sunt inuenta ad custodiam. bal. in. l. ij. C de exi. re. facit quia ecclesia non habet territoriũ nisi respectu clericorum. auffre. d. loco & in auctẽn. quõ oport. ep̄os. in princi.

cxV.

¶Ubi deberet gaudere non debet cõpeditari. guy. pa. q. cxxj.

cxVj.

¶Le murtrier de guet a pend. nõ gaudet. c. j. de homici. extra. guy. pa. d. q. do. glo. cõsuet. bur. fo. lVij. guil. bñ. uer. & uxorẽ. nu. 444.

cxVij.

¶Nec gaudet mandãs uel mandatarius qui occidit uel uerberat. c. j. ibi uel defenderit se occultauerit. de homi. in. 6.

cxViij.

¶Nec etiam gaudet qui post delictum ad immunitatem cum armis accedit. l. si seruus. C. de his qui ad eccle.

cxix.

¶ Außi qui tue pres de la franchise: quia tunc semper presumitur ꝙ causa immuni. cõsequen de hoc fecerit. uide Henri. bohic. i. c. ecclesie eo. cxx.

¶ Synõ que par parolles sur le lieu de noueau prinses le cas fut aduenu. hec Henry.

cxxj.

¶ Qui offense une franchise offense toutes les aultres. Henry. cxxij.

¶ Espieurs de chemins nõ gaudent. c. inter eo

cxxiij.

¶ Si quis deliquerit longe ab ecclesia, & dum sequeretur fugit ad ecclesiam gaudebit quia standum est regule. c. inter. Henry.

cxxiiij.

¶ Non gaudebit bannitus diffinitiue. glosa. in pragma. ti. de inter. uerbo. inde.

cxxV.

¶ Bannitus per cõtumaciam gaudebit. d. glo. casus euenit in parlamento suo tempore.

cxxVj.

¶ En la maison de Leuesque na point de immunite. Roma. in. l. plerics. de in ius. uocan. allegue arrest le coustu. de France. au. iiij. liure.

cxxVij.

¶De consuetudine non habet locum dinumeratio.xxx.pedum circa capellas que sunt in castris.glo.in.c.sicut.xvij.q.iiij.

cxxviij.

¶Celluy qui tue ung passant par la rue sans noyse illec prinse.non gaudebit. guil.be.allegue arrest.in uerbo & uxorem.nu.ccccxliiij. uide Henry.d.loco. cxxix.

¶L.absentem.ff.de pe.na point de lieu in regno ubi proceditur extraordinarie.

cxxx.

¶Statuta que uolunt ꝙ absens potest dãnari ualent:quia.d.l.absentem.est introducta iure ciuili.bal.in.l.j.C.quo & quando iu.

cxxxj.

¶Vidi arrestum curie conditionaliter latum contra certos nobiles reos qñ capietur.sic in cle.pasto.de re.iudi.ibi.& si qñ ueniret ĩ suã & imperij.fortiam mutilationis etiam capitis sententiam promulgauit. cxxxij.

¶Dicit gil.bene.uerbo mor.j.nu.clxxviij.ut cesset omnis dubitatio ꝙ nunq̃ uidit adijci cõditionem quãdo capietur,sed semper uidit pure condempnari contumaces.

cxxxiij.

¶ Si tamen sententia esset cōditionalis qñ capietur & uenerit in forciam: ut hic lug. fit. dicit guil. bene. eo. uerbo. nu. cxlix. ibi tamē dubito ꝙ hoc non seruetur, scilicet quia nō posset reus interim testari in regno. & latius firmat ipse. d. nu. 178. & sic cessat opinio. Bal.

cxxxiiij.

¶ Si labsent condēne estoit prius forte iterum super crimine audietur per. l. nihil. tam naturale. ff. de regu. iur. sicut practicant ueneti q procedunt etiam extraordina. ut refert pet. de ancha. suo consi. cclix. ex uerbis.

cxxxV.

¶ Vel bene audietur appellando: quia in regno in criminalibus semper defertur appellationi. auffre. q. capelle. 176. glo. in pragma. sanctio ti. de fri. appella. uerbo. in iuste. c. de priore. de appel. ubi de pena iudicis. & pet. de aureli in for. de accusa. fur. uersi. hodie. defertur tamen appellationi per ordi. regias in criminalibus in duobus casibus, scilicet ubi agitur de tortura, uel uita, aut membri mutilatione, uel de incompetentia iudicis: quia nulla in mundo potest esse maior nullitas q̄ in illa cle. pastor. de re iudi. l. procurator. C. de pe. & tangitur

per Bar.in.l.qui sint rebel.in uerbo rebellan-
do.& ꝙ ultra non fit deferendũ appellationi
stricte prohibetur per uarias ordina.per quas
precipitur ꝙ perficiantur processus: scilicet
ne detur materia dilatandi & subornandi: &
si iudex a quo in hoc peccaret,forte iudex ad
quem posset retinere processum:& perficere
fa.l.si cui.§.ij.ff.de accusationibus.ibi non fa
cile admittendum eum qui semel calumniatus
fit.uel bene audietur in casu adducto per Bar
in.l.nõ uidetur in fi.ff.de iudi.uel in casu Io.
and.ad spe.ti.de homi.§.j.ibi subdit etiam:uel
in casu Bal.in.l.si quis testibus.in fi.C.de te-
sti.uel bene audietur cum rescripto principis.
l.diui fratres.ff.de pe.l.j.§.fi.ff.de questio.
uel bene audietur petens restitui ex iuxta cau
sa absentie :quia tunc nõ reputaretur cõtumax
immo sententia reuocabitur.l.si pretor.in fi-
ne.ff.de re.iudica.c.cum bartol.extra.de da.
infect.si finita.§.si forte.Bartolus in.l.ad re-
priman.uerbo neglexerit.uel bene audiretur
si sentẽtia esset nulla:quia exceptio nullitatis
impedit executionem.l.si cum nulla.ff.de re
iudi.clemẽti.pastora.eo.fa.l.si accusatoribus
C.de accusa.l.non.C.de pla.l.diuus.la.ij.ff.

de custo.reo.uel bene audietur.l. iiij.§.condē natum.ff.de re iudi.spe.ti.de accu.§.sequitur uersi.sed pone & ibi Io.and. & Alexā.in.d. l.diuus.de custo.reo.ad bar.

cxxxvj.

¶ Nam primo debet captus contumax & condemnatus audiri an sit illa persona condemnata:& si confiteatur proceditur ad executionē:alias secus.ut dicit Bar.in.l.ad repri.uerbo executio.& in.l.diuus.ff.de custo.reo.

cxxxvij.

¶ Si autem neget debent iterum examinari testes in presentia rei ꝙ hic est ille hō qui maleficium fecit ita dicit Bar.in.l.inter.§.j.in.fi. ff.de uerbo.obli.& bene facit tex.in.l.raptores.ibi post legitimas probationes.C.de episcopis & melior in auctē.qua in prouincia ibi. si tamen appareat omnimo obnoxius.C.ubi de cri.agi.opor.Item facit quia non licet uagari in tanto crimine.l. pretor.ff.de iniur.licet Guil.in.c.Rai.uerbo mor.j.nu.clxx.dicat ꝙ post sententiā si capiatur non sit opus nouo processu.

cxxxviij.

¶ Fiscus nullas dat nec recipit expeñ.l.fi.C. de fructi.& lit.expen.

cxxxix.

¶Expense cõtumaciales bonam uel malam faciat contumax causam semper debentur.l.pro perandum.&.l.sancimus.C.de iudi.sed curia parlemen.reserue au iourduy in criminalibus tous despens des incidens en diffinitiue.igitur spectandum est ꝙ Rome fit.l.de quibus.de le. absens debet citari. cle.pasto.de re iudicata. trina citatione.l.tres.C.quomodo & quando iu.uel citatur pro quarta de gratia.ca.consuluit.de officio delega.

cxl.

¶Iudex tẽpus citatio potest abbreuiare.gui. pa.q.cccccxxix.Guil ben.uerbo mortuo.j.iur. clj.argu.eorũ q̃ tradit bar.in.l.ad repri.uerbo p edic.ibi cũ illa sit sollẽnitas iuris ciuilis.

cxlj.

¶Peremptoriũ nõ est statim mittendũ nisi cogat necessitas.glo.in.c.de illicita.xxiiij.q.iij.

cxlij.

¶Vel citandus est iuxta stillũ curie in qua causa tractanda erit.Bar.in.l.j.§.presides.ff.de requi.re.

cxliij.

¶Citationes sunt fiende in locis publicis & consuetis.Bar.in.l.ad repri.uerbo.publi.glo.

in.c.ij.iij.q.ix.ibi publice ad domum.

cxliiij.

¶ Si personaliter per nunciũ potest absens citari: quia forte erat ĩ immunitate ecclesie: uel sciretur ubi esset: exemple de cho.nõ est equũ per edicta: & si faceret, grauaret partẽ: ideo per iudicem appellationis posset infringi processus ista dicit Bart.in.d.l.ad repri.uerbo.p edictũ.&.gui.pa.q. ccccxxix.alle.saly.in.l.j C.de re.re.uide Io.and.ad spe.ti.de ac.§.sequitur.uersi.quid si bannitus ibi uidemus de facto seruari & procedere posse cũ nescire tur ubi esset: sed cũ sciretur ita ꝙ requiri potest sonat hoc iniquũ ꝙ ille ꝗ nõ est contumax bãnitur. & ita dictũ fuit per arrestum: pour cho.lequel fut rẽuoye par deuant aultre iuge

cxlV.

¶ Quia nimis animose in infamiam ipsius procedebat iudex, uel quia grauauerat eum in tali articulo.auffre.ĩ tract.de recu. arti. 28. Ira enim impedit animũ: ne poßit cernere uerũ.

cxlVj.

¶ Qui nocuit primo presumitur nocere secundo.glo.in.l.caßius ff.de sena.coram iudice suspecto: quis non debet remitti.iacob.de belui-

sio.in titu.de fuga reo.

cxlvij.

¶Sic nota ꝙ in hoc iudicio extraordinario non tollitur iudicis recusatio: cū naturalia reseruētur. glo. in cle. sepe. in uerbo. litiscōtesta. de uerbo sig. & per Bar. in. l. ij. §. si publico: uersi. queritur utrum cōtra. ff. de adulte. & p guil. in spe. ti. de offi. delega. in princi.

cxlviij.

¶A propoz dit bar. in. l. ad repri. in uerbo. & figura. & in uerbo. uidebitur, ꝙ sententia imperatoris qui erat solutus legibus, & qui uigore sue potestatis tulerat sentētiam cassata extitit, ex eo ꝙ citatio legitime facta nō fuit: et quia contra naruralem equitatē fecerat, adde glo. in. l. si accusatoribus. ī glo. fi. C. de accu. & bal. in. auctē. si oēs. C. si minor se ab here. omissio talis qualis ordinis in istis extraordinarijs reddit iudicium nullum sicut in ordinarijs. pe. de ancha. suo consilio. clxvj. uisis.

cxlix.

¶Et angel. consi. 178. uisis super inquisitione inualida. nō potest ferri sententia condēnatoria: sed debet inchoari nouus processus. l diuus. la. ij. ff. de custo. reo. & Bald. in rub. de

accusatore ad spe.ibi exceptio ineptitudinis reddit impossibilem pronuntiationem.

cl

¶Mesmement quant lon procede contre labsent par cõtumace:allegue do. Alexand.in.l. absentem.ibi idem si libellus esset ineptus.ff. de pe.& Hippo.de mar.in sua practi.§. postq̃ nu.lvj.

clj.

¶Et quando tu latrunculator possis citari ꝑ preconem:uide fructifere per Bar.in.l.ad repri.uersi.per edictum.in fi.

clij.

¶Deuant que le iuge puysse deuement condẽner ung absent contumax il doibt considerer sept choses necessaires. Primo aduertere debet iudex maleficiorum ꝙ recte fuerit ordo adiornamentorũ obseruatus,& adiornamenta debite excecutata.ij.debet certus esse ꝙ crimen pro quo reus uocatus est fuerit uere cõmissum:excẽple:ut quia uisus est occisus:sed ne scitur per quẽ.iij si liqueret iudici absentem non esse de malificio culpabilẽ nõ posset eum condẽnare,excẽple:ut quia forte constat occisum uel uulneratum fuisse per alios qui communionem nõ habẽt cum isto cõtumace: immo

forte ipsum exonerauit, uel alias constat de eius innocẽtia de qua iudex solicite inquirere debet pro contumace: ut docet Bar. in. l. ad re pri. in uerbo receptione. & bar. uero cõsi. xl. incipi. licet inuitus. col. pe. facit. l. si non defendantur. ff. de pe. nam cõtra absentem prius sunt examinandi testes. spe. in ti. de inqui. §. qñ uersi. quid si is. & uersi. laudarem tñ. iiij. aduertere debet ꝙ reus citatus nõ cõparens sit uolũtarie absens timore pene: quia si alias coactus fuerit fugere minis inimicorũ, tunc nõ diceretur cõtumax: & consequenter dãnari nõ posset. cle. pasto. ubi nota de re iu. uide glo. in. c. si epũs. iij. q. ij. si ibi citatur ad locum inhonestũ uel periculosum: nec refert a quo inferatur metus. l. si cum exceptione. §. pedius. & l. metũ. §. fi. ff. ꝙ met. cau. 5. aduertere debet iudex anteq̃ pronunciet contra cõtumacẽ ꝙ si in eo sit aliqua qualitas delictum aggrauans ꝙ de illa qualiter uero cõstet: quia licet statutũ fingat cõtumacem pro confesso, quo ad actum principalis criminis. puta homicidij uel fornicationis: non tamen fingit qualitates principales delictum aggrauãtes: immo est necesse eas probare: ideo si quis citatus debito

modo fuerit super parricidio uel adulterio re spōsurus, & cōtumax fuerit: licet condēnari de homicidio quod ficte per contumacia cō fessus est: possit. tñ ut parricida uel adulter nō condēnabitur, nisi q̄ occisus fuerit eius pa ter probetur, uel mulier illa maritata. Vj. ad- uertere debet si crimen de quo absens impeti- tur seu accu. cadere possit in eius personam. exēple: ut quia hispano imponitur crimen lese maiestatis: qui titulus non cadit in eum in hoc regno secundum. Io. fab. in. §. alia. insti. de pu. iudi. & habetur in clemen. pasto. de sententia Henri. imperatoris cassata: quia robertus rex Sicilie illud crimen cōmittere nō poterat: cū imperatori subditus nō esset, quod tāgit Bar. alte more suo in ti. qui sint rebel. in. glo. rebel lando. pretacta latius inseruit Guil. ben. in. c. Rainu. uerbo mor. j. nu. clx. cum sequentibus: quem uide. Vij. debet aduertere iudex q̄ reus contumax sortiatur forum iurisditionis sue: quia alias extra territorium ius dicenti impu ne non paretur. l. extra. ff. de iuris. om. iudi. & est bo. glo. in. c. si episcopus. iij. q. ij. auffre. q. capel. clxiiij pet. de ancha. consi. cclix. ex uer bis cle. pasto. ubi nota de re iudi. Audiui super

hoc arrestum,

cliij.

¶Lofficial ne peult proclamer. Bart.in.l.ad repri.uerbo per edictum.ibi talis citatio de iure canonico non potest fieri, allegat arrestum do.glo.consue.bur.fo.lxx,

cliiij.

¶Telle forme du droict commun, laquelle dit que le contumax uenant dedans lan recouurera ses biẽs.ff.&.C.de requirendis reis.per totum.na point de lieu.de consuetudine quando proceditur contra absentem diffinitiue:prout fit in regno.ita dicit gandy.in.ti.quid sit agẽdum reo absente.& uide practicum papiẽsem in formā inquisi,

clv.

¶La sentence baillee contre labsent,& despuys confirmee par arrest sortira son effect quant a lemende de partie priuee, si labsent uient apres garny de grace ou pardon. Ordõ. du Roy Charles.Viij,article.lVij.nota quant il ya arrest,non alias.

clVj.

¶Quando nomen rei dicatur receptum inter reos,declarat Hippol.in.l.j.in prin.uersi.qñ

aūt.ff.de questio·Etiam deducit in practica Guil.bene.in uerbo mor.j.nu.clix.cuius uerba abbreuiata hic rescribo.Et si per primū adiornamentū citatus nō compareat:illico fiscus pariter & pars lesa,si qua sit suā in scriptis curie tradit petionem cōtra reū deficientē utilitatem defectus continentē. Que quidem petitio utilitatis defectus in secundo adiornamento totaliter inseritur ad quam responsurus per illas litteras petionem continentes adiornatur reus:ita ꝙ uirtute illius primi defectus illico ꝙ iudex adiornamentum sequens utilitatem illius primi defectus continens decernit contra absentem:ut super illa petitione utilitatis primi defectus ueniat responsurus : & illā fisco & parti adiudicari uisurus:& sic ordinat iudex super crimen procedendū certe ex illo tempore dicitur nomē accusati sic deficiētis esse receptū in ter reos:& consequenter uidetur reus cecidisse ab omnibus suis exceptionibus tam iudicij declinatorijs q̄ dilatorijs a quibus per primum defectum fuit ex ipso exclusus ab eo ꝙ etiam si uirtute illius secūdi adiornamenti utilitatem primi defectus continentis compareret exceptionem aliquam fori

declinatoriam. aut iudicij dilatoriam oppone re nõ posset sed tamẽ perẽptorias: quia semel data petitione & a iudice acceptata, q̃ in secũdo adiornamẽto est descripta nomẽ rei fuit inter reos receptũ: & est lis cõtestata: ut declinare nõ posset iudicium, nec differre. Et si uirtute huius secundi adiornamẽti utilitatem defectus cõtinẽtis nõ cõpareat decernitur cõtra eum tertium adiornamẽtũ: & si illius uirtute nõ compareat decernitur quartũ: quo debite executato si in cõt umacia perseuerat nec compareat habebitur crimẽ pro confessato & probato de oĩbus ĩ petione & libello in dicto secundo adiornamẽto contẽtis, ita q̃ ab oĩbus declinatorijs, & dilatorijs, ex primo defectu & etiam perẽptorijs exceptionibus ex sequẽtibus defectibus declarabitur ipse contumax exclusus, necnon de crimine tam capitaliter erga fiscum q̃ ciuiliter erga partẽ lesam: ut in petitione petitum reperietur, cõdemnabitur.

clvij.

¶De exceptione dilatoria, quest fin de nõ recepuoir loquitur Bar. in. l. ad repri. in uerbo & figura. ibi exceptiones uero que magis differunt & frustrant cause ueritatẽ q̃ ipsam re-

ſpiciant poteſt iudex repellere. Et glo. in clement. ſepe. uer. dilatorias. de uerbo. ſigni.

clViij.

¶De peremptoria que eſt ſin de nō proceder. loquitur Bar. ibidem. uerſi. an poterit opponi exceptio rei iudicate, uel finite ad impediendum proceſſum: reſponde ſic: quia de iure naturali eſt ne bis iudicetur inidipſum: & uide eundem in uerbo uidebitur. in fi. facit. l. preſes C. de pla. & in propoſito dicit Bar. uero ſuo conſi. Vj. in fi. ſe alias ita uidiſſe determinari per omnes doctores padue. uide. l. ſenatus. cēſuit: & ibi Bar. quia eſt materia. ff. de accuſ. & c. de his eo. Ioan. and. in addi. ad ſpe. in ti. de accu. §. ſequitur uidere in addi. que exorditur: ut intra in. ij. membro.

clix.

¶Et quomodo hoc caſu latrunculator debes prounciare, uide practicam per glo. in. c. j. uerbo. finita. de litis cōteſta. libro. Vj. & eo. modo uidi prounciare per quendam conſiliarium regium pro quodam florentino abſente iam damnato. clx.

¶Et ꝙ in ea cauſa tūc poterat interuenire aduocatus ex eo ꝙ delictum amplius erat impu

nibile.uide hippo.sua practi.sequitur. nu.18.
uel ad exceptiones obijciendas.nota. in.c.ue-
niens.extra.de accu.

clxj.

¶Procurator potest allegare causus absentie.
l.absens.ff.de procurato.

clxij.

¶En faisant foy par seremẽt, ꝙ fuit missus ad
hoc allegandum.masue.in ti.de cõtu.uer.ibidẽ
cõtra eũ.uide Bar.ĩ.l.ad rep.uerbo.ꝑ edictũ.

clxiij.

¶Si iudex contẽpsit excusationes, processus
est nullus:nã nec uere nec ficte negligit quod
requirit:& quasi ꝑ iudicẽ stat quominus fiat:
ut dicit Bar.in.d.l.ad repri.in uerbo. neglexe
rit,& alibi dicit Bart.eo.in uerbo.& figura
ꝙ auferendo dilationes auferetur actori ius
suũ reo.uero aufertur defensiio q̃ ex equitate
naturali est.Iudex debet habere rationẽ uia-
rũ,tẽporis & ĩpedimẽti.glo.ĩ.c.liced.de ac.

clxiiij.

¶In criminalibus absen. appellans uel petẽs
restitutionem aduersus sentẽtiam tenetur per
sonaliter comparere.l.j.ibi.se obtulerit.C.
de sic.l.j.§.sinautẽ.ff.an per aliũ cau.appel.

reddi poßit.argu.l.ij.ff.de exhibe.ibi.ex uinculis causam dicat.uide Bal.in.l.j.§.cum qui in fi.ff.de postu.nec posset contrariū impetrare.l.fi.in.fi.C.de iniur.Faict a popoz lordon.du Roy Loys.xij.arti.cxxVj.

clxV.

¶Si admitteretur procurator,processus esset nullus.late tractat andre.sicul.in.c. ueniens. de accu.extra & dit Bal.in.l.data q̄ opera.C.q accusa.non poss.que le iuge qui laisse la forme de lordon.est tenu par sol.

clxVj.

¶Si laccuse absent deuant la sentēce,ou apres uenoit portant grace,ou pardon. recuperabit eius bona.Saly.in.l.eū qui per illū tex.C. de sicca.forte pēdant le pces en baillant souffisante caution.spe.in ti.de accusa.§.sequitur uersi.fit aūt annotatio Bar.in.l.post contractū in.fi.ff.de dona.& nota.in.l.j.C.de req. re.exēple de cho.lequel par arrest recouura ses offices auec caution,pēdant le proces.

clxVij.

¶Dicit Bar.in.l.seruum.§.publice.ff.de procura.q̄ si iudex putauerit se posse melius ueritatē criminis percipere ex presentia rei pe

test semper dicere, nolo te admittere, sed uolo reum principalem: ut uideam aspectu qua frōte, aut trepidatione loquatur. clxViij.

¶ Cōpositiones ꝑmothorum sunt uetite. guil. bene. uerbo. mor. j. nu. cxVj. guy. pa. q. 326. ordon. du Roy Char. 5. arti. ij. do. glo. consu. bur. lViij. clxix.

¶ Alias recurre ad magnam curiam. Paris de pu. in. tract. sindi. fo. xcVij. seu ad procuratorē generalē q nunq̄ se diuidit sed est ubiq̄. bal cōsi. xxxix. sup. j. iiij. part. uide masue. in ti. de testi. uersi. idē ꝑcurator dñi de stillo parlamēti potest in testē ꝑducere illū q fuit iniuriatus sequitur Guil. benedi. uer. in extremis. nu. xxj. presertim quando ille iniuriatus non prosequeretur damnum et declararet se prosequi non intendere: sed solus procurator pro interesse publico. adde deci. consi. c. in causa inquisitionis. col. Vj. sexto & septimo uersiculis clxx.

¶ Dicit spe. in. ti. de accu' §. j. sint in carcere, ubi magnum est crimē & stent segregati. clxxj.

¶ In criminalibus nō attēditur patris curatoris uel alia auctoritas. Ange. in ope. male. uer

bo cōparuerunt.le.ij.dicit immo est quasi ridiculum dicere cum eius auctoritas non possit adaptari. item facit, quia ubi proceditur ad sola inquisitionē ueritatis prout fit in regno nō sic persone solēnitatem inspicimus.

clxxij.

¶Item facit confessio minoris per tormenta curatoris auctoritatem. non requirit cum fiat ad ueritatem habendam: cum in delictis minor censeatur maior. ff. de mino. auxilium. §. in delictis. C. si aduer. delict. l. j. confessio autē pupilli infantis non ualet etiam cum auctoritate tutoris, cum nec debeat in ius uocari. ista consuluerunt Nicolaus de matarellis. & Ioan. andr. padue. ut refert ipse Ioan. in titu. de confess. §. j. ad spe. Item facit. quia ubi proceditur extraordinarie uidetur ꝙ esset illa. l. ciuilis, clarum. C. de auctoritate prestan.

clxxiij.

¶Item faict: car laccuse doibt respondre par sa bouche sans mystere daduocat. glo. in. l. ij. C. de iura. calū. mesmement in his causis summarijs. cle. sepe. ibi. admocatorum & procuratorum: alias de facili posset ueritas occultari. glo. in. d. cle. in uerbo. exceptiones. de re iudi.

& tãgit Bar.in.l.ad rep.uerbo sine strepitu.
clxxiiij.

¶Item facit, quia presentia iudicis supplet defectũ curatoris: ut dicit Bal.in ti.de pa.iura. fit. Itẽ dicit Guil.bñ.in uerbo.si absq; liberis ij.de fideicõ.substi.nu.l.nõ curatur patris potestas in criminalibus. insti.de noxa.§.fi.nec minoritas, nisi in attenuãdo penã.glo.in.l.im punitatis.C.de pe.l.auxiliũ.ff.de mi.de quo p guy.pa.q.liiij.& q.ccccx. Et q de stilo parlamenti nunq̃ datur curator minoribus: nec ex hoc anullari potest pcessus. Iudex debet accusatos facere corã se uenire.ff.de exhi.re.l.ij.
clxxV.

¶Lung apres laultre se gregatẽ eos ab inuicẽ Daniel.xiij.baille raison spe.in ti.de teste.§. nunc in princi.ibi.si.enim simul examinarentur, unus alium instrueret: & unus sciret quod alter dicere: & eius dictum sequeretur: sicq; non posset ueritas deprehendi.
clxxVj.

¶Et illico auditur Guil.bene.uerbo mor.j.& spe.in ti.de accu.§.j.ibi statim respondebit.l.j. C.de custodi.reo.ibi statim debet questio fieri.& exponit glo. questio.i. examinatio.

clxxVij.

¶ Car quant ceulx quõt interrogue ont deslay de pẽser ez interrogatoires que on leur faict souuentessoys ilz se conseillent & fourgent leurs matieres. Ordo. du Roy Charles. Vij. ar. xxxiiij.

clxxViij.

¶ Si iudex faceret criminosis processum ordinarium puniretur, & contra eum tunc presumeretur ꝙ differre & differẽdo dissimulare uellet, & tegere delicta que habundant in regno. Guil. bene. uerbo mortuo. j. nu. ccij.

clxxix.

¶ Le iuge q̃ laisse la forme de lordõnã. est fol j. reg. xiij. c. cum Samuel sic ait Stulte egisti: nec custodisti mandata dñi tui que precepit.

clxxx.

¶ Deuant les responses recollemẽs cõfrontations & acharia ne fault relascher laccuse. l. nullus. C. de custo. reo. donec receperit cognitio celebrata discrimen. Roma. singu. ccccxc. accusatus. & Bal. in. l. sed & si is. ff. de in ius uocando. glo. consue. bur. fo. lxj. & in consi. xxVij. & ainsi fut dit par arrest contre le. g. qui fut relasche deuant que les confrontatiõs

fussent parachevees.

clxxxj.

¶La raison est euidēte: car aultrement datur materia subornandi testes. Ordō. du Roy Loys xij. arti. cx. subornare enim dicitur qui instruit testes quid dicant. glo. in. c. de iudicijs. iij. q. iij uel forte datur materia inquirēdi de nominibus testiū & numero illorū: per que omnia inducitur subornatio. extra. de testi. c. intimauit & c. constitutus. ff. de arbi. l. nō ex omnibus noīa enim & numerus testiū non sunt dicēda.

clxxxij.

¶Deuant telles responses & confrontations le procureur ne doibt demāder le relasche de laccuse, ne de ipso dicatur sicut dicitur de impijs aduocatis q facultatē loquēdi perdiderūt in. §. Itē surdus insti. quib. non est permis. fa. testa. & de illo procuratore si cophanta. in. l. uerbum. C. de infa.

clxxxiij.

¶Lesisque aussi la partie priuee ez responses & confrontations. per dictum glo. in. c. in primis. ij. q. j. q̄ dicit sciant tamē partes quod quecūque pars semel interfuit, ammodo non potest alios testes producere super illo articulo: &

ꝑ ita seruatur de facto. Item dicit Bar.in.l. ad repri.uerbo & figura.ibi.sed an potest di- dicita testificata poterunt testes producere. responde non:cum sit prohibitum propter ti morem subornationis. Et sic ex quadam natu- rali equitate,que est ne alter alteri insidietur arg.l.alij.ff.de accu. Idem tenet gandi.in ru- bri.quomodo.de malefic.cog.per inquis. ibi. quia tunc timetur.de subor.& uide do.Alex. in.l.is apud.C.de eden. Item recurro ad ordi nationem du Roy Loys.xij.arti.clxxx.ibi.luy sera ladicte confession communiquee, sil luy fault communiquer telle confession,frustra de monstrata iterum demonstrarentur si iam fue- rit presens in responsiionibus.ff.de actio.emp l.j.in fi.ff.de dot.prelega. Et ainsi le tient spe.in titu.de teste.§.nunc.in princi.ibi.& sic de facto seruatur ubiq;:& bene.ideoq; sic est tenendum:tamen hic uidi seruare contrarium in processu de pau.credo ꝑ male.per prescri pta forte remanet inutile dictum Guil.bened. uerbo.mor.j.nume.ccl.dicentis ꝑ si pars ti- meat ne procurator regius colludat tunc in- quisitio potest ei assistere.

¶ Si laccuse estoit contumax de respõdre dit Bal. in. l. accusationem. C. qui ac. non poss. ꝙ põt torqueri sine iudicis: quia nõ torqueretur id punitionẽ: sed ut respõdeat. Idẽ de celluy q̃ ne ueult respõdre pertenuement: cõme allegue Bart. in. l. de etate. §. quod aũt. ff. de interro. actio. clxxxV.

¶ In criminalibus non dantur deliberatorie: quia debet esse certus reus utrũ uellit crimen confiteri, uel negare cum sciat se esse reũ uel nõ. glo. est nota. in. c. j. iij. q. ij. & alia glo. in cle. sepe. in uerbo. litiscõtestata de uerb. signi. clxxxVj.

¶ Dicit Hyppo. in. l. questionis. ff. de questio. ista uidetur communis conclusio ꝙ in maleficis iudex non debet recipere responsionẽ rei, nisi primo ipse reus iuret dicere ueritatem. clxxxVij.

¶ Probation seu confessio est fienda iudici in iudicio. Hyppo. ĩ. l. j. uersi. Vij. ff. eo. alias nõ sufficit ad condẽnandũ: licet sufficiat ad torturam nec habet uim plene probationis. Bal. in. l. ij. C. de cu. reo. facit ille tex. ibi eductus apud acta audiatur. et. l. diuus. ff. de custo. reo la. ij. Roma. consi. Viij. uiso. Ordonnã. du Roy

Loys.xij.ar.clxxx.c.si cõstiterit.extra de ae.

clxxxviij.

¶Le iuge doibt estre subtil pour auerer la uerite du cas.l.de minore.§.plurimum.ff.de questio.ibi subtilis diligentia.c.licet causam.de proba.ibi de singulis circũstantijs subtiliter.

clxxxix.

¶Iudex ex seipso debet formare interrogatoria. Bal.consi.lxxvij. par.iij. Hyppo.in.l.j. uersi.vij.ff.de questio.ff.de testi.l.iij.c. cum causam.&.c.uenarabili.eo.Ioh.and.ad spe.eo.ti.in.§.qualiter.

cxc.

¶A suspectißimo incipere debet & a quo facilime posse uerum sciri iudex crediderit.l.j.§.diuus.ff.eo. cxcj.

¶Plustost au filz que au pere.l.unius.ff. eo. plustost a la femme more subtilis diabo.i. qui mulierẽ prius torquere cepit.

cxcij.

¶Lon senquiert du nom de laccuse: car souuẽt lõ faict argumẽt a noĩe.glo.in.l. diuus.ff. de bo.dãna. cxciij.

¶Außi de leage rigor quandoq; temperatur ratione etatis.glos.in.c.si.extra de sententia

excommunica.l.hac.§.j.ff.ad.l.iul.pecul. & dicit.in.l.& si seuerior.C.de infa.sunt multa que mouere debent iudicem alleuiandi penam iuuentus:senectus:in consulta fatio:sed ultimum non practicatum fuit tempore:sed an bene uel male nouit ille qui nihil ignorat.

cxcix.

¶Interrogatoria debent esse certa: intellige ꝙ non sit tanta incertitudo ꝙ auferat defensionem reo. Bar.in.l.ad repri.uerbo.& figura.Hippo.suo consil.xlix.

cxcV.

¶Caueas a casu relato per pari.de pu.in tracta.sindi.fo.lxxxV.c.quidam.in fi.de quodam accusato,qui dixit iudici dum interrogabatur uelle aliqua sibi dicere ad aurem: qui tandem iudicem iugulauit gladio:& an iudex debeat se approximare & audire reum ad aures.uide Bar.in.l.ad repri.uerbo.sine strepitu.

cxcVj.

¶Baille la forme de interroger iaco.de besuisio practi.sua ti.de questio.uersi. sexus est dicendo sic,qui fuit tecum illo tunc eras tu solus tempore criminis cõmissi,uel quot eratis: uel qualiter potuisti hoc facere solus sine ad

Loys.xij.ar.clxxx.c.si cōstiterit.extra de ae.
clxxxviij.
¶Le iuge doibt estre subtil pour auerer la ue rite du cas.l.de minore.§.plurimum.ff.de questio.ibi subtilis diligentia.c.licet causam.de proba.ibi de singulis circūstantijs subtiliter.
clxxxix.
¶Iudex ex seipso debet formare interrogatoria. Bal.consi.lxxvij. par.iij. Hyppo.in.l.j. uersi.vij.ff.de questio.ff.de testi.l.iij.c. cum causam.& .c.uenarabili.eo.Ioh.and.ad spe. eo.ti.in.§.qualiter.
cxc.
¶A suspectissimo incipere debet & a quo facilime posse uerum sciri iudex crediderit.l.j. §.diuus.ff.eo. cxcj.
¶Plustost au filz que au pere.l.unius.ff. eo. plustost a la femme more subtilis diabo.i. qui mulierē prius torquere cepit.
cxcij.
¶Lon senquiert du nom de laccuse:car souuēt lō faict argumēt a noīe.glo.in.l. diuus.ff. de bo.dāna. cxciij.
¶Aussi de leage rigor quandoq; temperatur ratione etatis.glos.in.c.si.extra de sententia

excommunica.l.hac.§.j.ff.ad.l.iul.pecul. & dicit.in.l.& si seuerior.C.de infa.sunt multa que mouere debent iudicem alleuiandi penam iuuentus:senectus:in consulta fatio:sed ultimum non practicatum fuit tempore:sed an bene uel male nouit ille qui nihil ignorat.

cxcix.

¶Interrogatoria debent esse certa: intellige ꝙ non sit tanta incertitudo ꝙ auferat defensionem reo. Bar.in.l.ad repri.uerbo.& figura.Hippo.suo consil.xlix,

cxcV.

¶Caueas a casu relato per pari.de pu.in tracta.sindi.fo.lxxxV.c.quidam.in fi.de quodam accusato,qui dixit iudici dum interrogabatur uelle aliqua sibi dicere ad aurem: qui tardem iudicem iugulauit gladio:& an iudex debeat se approximare & audire reum ad aures.uide Bar.in.l.ad repri.uerbo.sine strepitu.

cxcVj.

¶Baille la forme de interroger iaco.de besuisio practi.sua ti.de questio.uersi. sexus est dicendo sic,qui fuit tecum illo tunc eras tu solus tempore criminis cõmissi,uel quot eratis: uel qualiter potuisti hoc facere solus sine ad-

lutorio,uel qualiter fuisti ausus talia facere uel de quo mandato.l.prius.ad sille.ff.uel a quo procurante hoc fecisti,& quantum debebas habere pro hoc faciendo.& a quo.uel impossibile est ꝙ tu posses facere solus,uel intelleximus ꝙ multi eratis uel quis fuit ille qui primo incepit,quia multi eratis ut dicitur:dic ergo quis erat tecū,& qualiter fuit factum, & cum quibus· cxcvij.

¶ Quia proceditur in regno ꝑ uiam inqusitionis ad denunciationē fisci forte indistincte socius criminis potest noīatim dē socijs interrogari fa.l.diuus.la.ij.ff,de cu.reo.arg.c.quoniā & ibi glo.extra de testi.maxime qn̄ tale crimē nō cōmittitur sine socijs.arg.eorū q̄ notat saly.ī.l.fi.C.de acc.itē facit quia crimina undecūq; claruerint puniēda sunt.xxiiij.q.iij.c.ecce.item melius facit quia ꝙ nō interrogetur noīatim de socijs ista uidetur exceptio dilatoria & frustratoria:sed in regno ī quo his scriptis in criminalibus non utimur,bn̄ potest iudex repellere tales exceptiones q̄ magis frustrant cause ueritatem q̄ ipsam respiciāt : ut probatum fuit supra.Preterea credo ꝙ cesset l.fi.C.de accu.& l.j.§.qui questionem.ff.de

questio.cũ simili.unde dicit notabiliter spe. in ti.de accusatore.§.j.uersi.item repellitur. ꝙ hec exceptio tu es socius criminis est dilatoria.

cxcViij.

¶Nota ꝙ de consuetudine generali pro carcerato interuenit ꝓcurator nisi ad respõdendũ cause uel inquisitioni,uel nisi ad cõfitẽdũ & ad sententiã:nã ad cõfitendũ reqritur presentia:ut uideatur quo uultu,qua trepidatione loquatur Bal.in rub.de procu.ad spe.

cxcix.

¶Le iuge doibt faire escripre la constance & uariation quaura tenu laccuse.l.de minore §.plurium.ff.de questio.scilicet modum uacillandi,qui talis est.titubatio,trepidatio,pallor rubor,& sudor. Bar.in.l.fi.ff.eo. & in d.§. plurium.& in hoc iudex non parcat calamo. ange.in tracta.malefi.in uerbo.fama publica. Oordon.du Roy Loys.xij.arti.cxiij.

cc.

¶Dicit Bar.in.l.fi.ff.de questio.iudex suspectum interroget de circunstantijs multis:ubi stetit illa nocte:cum quo comedit uel cenauit ista est criminis subtilis cognitio.adde.l.ij.C. ubi de crimin.agi oport.ideo cum bonis am-

bula, nam mores ex conuictu formantur.

ccj

¶ Reus ex integro audiendus est coram secundo iudice & mittendus ad eundem cum suis interrogationibus inclusis & obsignatis ad cognitionem tex. in. l. diuus. la. ij. ff. de custo. reo

ccij.

¶ Per interrogationem dicitur facta litis contestatio: quia reus habet tunc negare uel fateri delictū: ut supra diximus tractando de deliberatorijs. & uide Bar. in. l. is q reus. §. eo. in prin. ff. de pub. iudi. & i. l. ad re. uerbo. figu

cciij.

¶ Quando uulnus est mortale non est necesse ꝙ in accusando expectemus mortem. Bal. in. l. damni. §. sabini. ff. de dam. infe.

cciiij.

¶ Dictū est supra ꝙ oportet quem de crimine sponte cōfiteri: dū tñ de ipso crimine cōstet: aliter interdicta est iudici potestas cōdēnandi & ligate sunt sibi manus, sentit Bar. in. l. diuus. ff. de testa. mi naturalis est ratio quam facit do. Hippo. suo cōsi. xlviij. nō cōfundētur &c. quia si aliter diceremus seq̄retur ꝙ quis ad libitum suum posset facere se suspendere.

adde sicut contigit de illo primitiuo seruo qui metu ad dñm reuertẽdi cõfessus est occidisse illũ quẽ alias occiderat.in.l.j.§.fi.ff.de q̃stio etiã facit quia nõ auditur perire uolẽs.glo.i. l.j.C.de cõfess.Itẽ dicit egregius practicus Guil.bñ.i.c.rai.in uerbo. mor.j.nu.cccxlvij. nec sufficeret ꝙ accusatus cõfiteretur titium occidisse:quoniã ex tali cõfessione: quãtũcũ ꝗ spõte & libere facta nõ cõdẽnaretur:immo nõ torq̃retur ꝓ homicidio,uel alio quocũꝗ delicto,nisi prius fuerit uerificatũ delictũ.i. ꝙ titius fuerit occisus:& sit mortuus,uel re- de quibus agitur reperiãtur subtracte dño,nec aliud tales cõfessiones q̃ declarationẽ perso- ne delinquẽtis operantur:sed nõ probant de- lictum esse cõmissum ubi aliter nõ uerificatur & ita ad unguẽ seruatur in parlamẽto:ut ex- pertus est idem Guil.bñ.ultra dicens,quando aũt uerificatũ est delictũ,& apparet ꝙ com missum fuit:ut quia titius reperitur occisus: tũc cõfitẽs puniri potest de homicidio ex sua sola cõfessione,absꝗ alia ꝓbatione:quia suf- ficit quẽ de crimine cõfiteri:ut dictũ est:sane intelligatis,ut dicit guil.bñ. uerbo.mor.j.nu. cccl.quẽ puniri debere de delicto uerificato,

nisi iudici cõstaret crimẽ fuisse ab alio cõmis
sum q̃ p cõfitentem quia tũc nõ puniretur ex
sua cõfeßione:cũ ut dictũ est nõ audiatur pe
rire uolẽs.l.nõ tantũ.ff.de appel.& uide eũ=
dẽ eo.uerbo.nu.clxij.uersi.ij.adde ꝙ ista fuit
opinio iacob.de are sequuta a Io.and.i.§.po
stremo de cõfes.ad spe.ĩ addi.q̃ incipit.§.fi.
intellige confitentẽ nõ esse puniendũ,nisi hoc
mẽdaciter cõfiteretur sperans ex tali menda-
cio impetrare gratiã uel utilitatẽ,sicut spera
bat cõsequi filius amalechite cõfitendo mẽda
citer Saulẽ interfecisse,qui loco gratie & uti
litatis reportauit mortẽ:quoniã ac si uere eũ
interfecisset fuit mãdato.Dauid occisus:ut pa
tet.ij.reg.j.c.refert guil.be.uerbo.mor.j.nu.
cccli.ꝙ ad cõuincendũ quoddã instrumẽtũ de
falso,licet uerũ existeret quidã notarius qui
eũ receperat ac si eũ falso signasset premio
accepto,tanq̃ falsarius abolitionẽ impetrauit
a rege:sed cõperta fraude per arrestum curie
parlamenti Tholosæ tanq̃ falsarius fuit puni-
tus,& manus dextra amputata,licet instrumẽ
tũ nõ falsasset uisa eius simulata confeßione
ex qua utilitatẽ reportauerat,& q̃ in preiudi
ciũ alterius partis fraudulẽter tẽdebat facit.

l.si is cū quo.ff.de cōfe.cum si.ibi alle.in glo.
ccV.
¶Confeßio non uerificata nec probata per reū carceratū non nocet ubi iudex misit nuncium ad locū cōfessum.Hippo.late cōsi.xiiij nu.xViij.facit.l.qui sententiam.C.de pe.
ccVj.
¶Nota in actu.practico de illo massario qui fuit cōductus ad locū ubi confitebatur interfecisse dñm suum.do.glos.consue.bur.fo.lViij.
ccVij.
¶Dicit Guil.bñ.post masue.in.c.Rain.uerbo.mor.j.nu.cccxlix.ꝓ ex consuetudine generali & stillo huius regni non sufficit ꝓ delatus probatione testium fuerit superatus nisi ore proprio sit crimen confessus:ubi agitur de ultimo supplicio,aut membri mutilatione si factum aliter notorium non esset quod aliqua tergiuersatione celari nō posset.c.si.de cho.cle.& mulie.coadiuua hunc stillū per tex.in auctē.qua in ꝓuincia.uersi.si.tñ appareat omnino obnoxius.C.ubi de crimine agi opor.
ccViij.
¶Ideo dicit Guil.benedi.uidemus ꝓ in causa capitali stante plena probatione quantuncūꝙ

clara poni debet reus ad questionē ut ab eius ore cōfeßio eruatur, & ita quotidie practicatur. uide masue. in. ti. de pba. §. idē ut delatus, adde Hyppo. singu. cViij. alias fui. &c. ubi dicit ꝙ talis cōuictus licet nihil cōfiteatur per torturā adhuc potest condēnari ad mortē. & uide And. de Yzer. in ti. de pa. ce. §. publici latrones. & nouißime bn̄ practicatum fuit tho. cōtra d. ch. q post questionem fuit capi. trum.

ccix.

¶ Oportet ꝙ perseueret in cōfeßione, quicqd dixerit Bal. in. l. ij. C. de custo. reo. quia glo. i l. j. C. de cōfeß. tenet oppositū: ibi cōdēnatur ergo reus si perseueret in confeßione. & glo in. l. ij. C. de custo. reo. & cuma. cōsi. cxxxViij hoc maxime & nota in. l. j. C. de custo. reo. hanc partē tenet Nasue. in ti. de proba. uersi. item si delatus ꝙ cōfeßus spōte puta sine questio. nō statim dānādus est: quia oportet ꝙ cōstet de perseuerētia. ccx.

¶ Tunc inter responsionem & illam perseuerentiam debet esse interuallum temporis. Bar. in. l. j. §. diuus seue. ff. de questio. quia qn̄ fiūt due cōfeßiones eodē instanti nō dicitur ibi esse geminata cōfeßio. ita Bart. in. l. cū scimus.

C.de agri.& censi.lib.xj.Ias.in.l. queuis idē de uerbo.obli.ij.col.Et ut melius scias tempus recurre ad simile statutū du Roy Loys.xij.ar ti.cxiij.ibi.& lendemain. ccxj.

¶ Tunc si reuocet eius confeßionē debet red= dere causam reuocationis:nam uera & expres sa confeßio potest usq; ad sententiā impugna ri de errore.c.fi.de cōfes.l.error.C.de iur.& fact.igno.& si uellet probare contrarium au dietur.l.inde neratius.§.fi.ff.ad.l.aquil. etiā forte post sententiam.l.j.§.fi.ff.de question. ccxij.

¶ Vel si in ea confeßione perseueret,le fault ouyr en ses defenses,alias diceretur oppressus l.unius.§.cogniturum.ff.de questio. & dicit glo.in.cle.sepe.in uerbo.defenßiones φ legi tima partis defensio tolli nō pōt, quia ista sunt de his q̄ instruūt & decidunt causam: & ubi nihil agitur talis iudex omittit p quod impe= diatur uel occultetur cognitio ueritatis & hanc practicam seruat totus mundus,ut dicit Saly.in.l.ij.C.de custo.reo.Et ·ya ordon. du roy Loys.xij.arti.cxj.Item se feront toutes diligences.&c. ccxiij.

¶ Si telle defence estoit nō recepuable & fru

ſtratoire, forte poterit iudex repellere ſans la recepuoir a preuue, cõme expreſſement dit icelle ordon. ibi receuable &c. & eſt tex. in. l. nouerit. uerſi. iudiciũ. C. ut intra cer. tẽp. cri. q̃ſti. ter. & nota in cle. ſepe. de uerbo. ſignifi. põt iudex abbreuiare dilationes: ita tñ ut probationes legitime nõ pereant hoc enim impediret cauſe cognitionẽ, ſecundũ Bar. in. l. ad repri. uer. ſummarie. & eundẽ ĩ uerbo ſeq̃ntia

ccxiiij.

¶ Et ſic primo accuſator ꝓbat ꝑ cõfeſſionem uel ꝑ teſtes anteq̃ reus in ſua defenſione audiatur, & fundata intẽtione actoris reus ponet exceptiones ſuas: & defenſiones: uide iacob. de beluiſio in practi. ſua in ti. de queſtio.

ccxV.

¶ Dicit Bart. in. l. aurelius. §. idẽ queſijt. ff. de lib. lega. & Hippo. plene ſingu. clxxxV. confeſſio &c. ꝙ per cõfeſſionẽ rei confitentis ſe defendendo feciſſe delictũ eſt fundata intentio curie: adeo ꝙ ipſo reo non probante feciſſe ad ſui defenſionem debet ſequi condẽnatio.

ccxVj.

¶ En apres, ſi uero reus neget delictum feciſſe dicit Guil. ben. uerbo. mortuo. j. nu. ccij. reau-

diuntur testes: seu eorū recoluntur depositiones. & inde accarantur & cōfrontantur cum inqsito: quia unus post aliū ī presentia inqsiti & etiā inqsitus ī presentia testis iurāt dicere ueritatē: & interrogātur si est inter eos inimicitia, uel aliud ꝓpter qđ testi. nō debeat credi. c. īqui. §. tertie: de accu. & debet scribi responsio utriusq;: & caueat inqsitus ꝙ cōtra testes tūc dicat quicqđ dicere uel obijcere intēdit quo facto legitur depositio testis ī presentia inquisiti: quā testis auoare tenetur, uel negare: & inquisitus eā fateri, uel impugnare ceste forme aussi appreuue Ange. in uerbo. q iudex. ad proba. ibi; postq̄ reus negauit iudex testes repetat, & de nouo etiam īducat alios testes. & Hippo. suo practi. §. nunc uidendū. nu. xxViij. & spēcu. in ti. de noto. crimi. §. iam de noto. ibi ꝙ reus negauerit & possunt testes recipi.

ccxVij.

¶ In examinatione testium Iudex prius debet testes sic aduertere, amice falsificus testis tribus personis est obnoxius scilicet Deo &c. cetera uide per Guil. in spē. in titu. de teste. §. nunc uersi. in examina.

ccxViij.

¶ Dicit Fely.in.c.cõstitutus.de rescrip.papa nõ posset dispẽsare ꝙ testis in ferendo testimonium in iudicio nõ debeat iurare, quia hoc est de iure diuino ꝙ testis iuret. & ante eum cõclusit Bar.in.l.ad repri. uerbo & figura. ibi de iure naturali & diuino hoc est tpe moysi inductũ: ꝓpter credulitatẽ aliquis deberet iurare. Exod.xxij.c. preterea audiui ꝙ ex eo quia in quodã processu criminali grapharius nõ posuerat in depositionibus testiũ, par son seremẽt preste ez sainctes euãgiles de Dieu, quidam qui fuerat cõdẽnatus ad mortẽ dũtaxat per arrestũ cõdẽnatus fuit ad fustigationẽ: & potuit esse ratio, quia ut dicit Angel. cõsi.clxxViij.uisis actis ꝙ propter ineptitudinẽ nullus processus intelligitur factus: sed si iudex aliquã penã uult inferre poterit illã extra ordinẽ imponere, nõ tñ poterit imponere penã ordinariam: quia ordo processus iam facti repugnat. ccxix.

¶ Hoc forte limita ut p Bar.in.l.si cõfessus. per illũ tex.ff.de custo.reo.ubi dicit ꝙ inordinatus processus ueram confessionẽ sponte & expresse factam non uitiat quim ex illa posit reus condẽnari. adde Panor.in.c.pisanis.de re

sti.sto.quia cõfessio telã nõ requirit iudiciariam.l.si debitor.ff.de iudi.& aliquid per inno.in.c.qualiter.le.ij.uersi.item ad predictas &c.extra de acu.adde Arimi.in uerbo.qui dictus iudex uersi.ij.limitabat.

ccxx.

¶ De *confrontatione facta ad cortinã qñ testes timẽt inquisitum,uide* Hyppo.in.l. *infans circa fi.ff.de sicca.ibi & feci ꝙ milites tenebant eũ ibi post cortinã ligatũ.et postea feci uenire dictos suos infantes,& eundẽ* Hyppo. *in rub.de proba.C.uersi.& primo scias ꝙ licet &c.uidetur ꝙ talis confrontatio ad cortinã procedat qñ haberetur ꝑsona nota:exẽplo patriarche q nõ fuit deceptus in uoce.*Ia*cob sed in manibus* Esau.*facit glo.in.c.testes.iij.q.ix.&* Iob.*auris uerba probat.*

ccxxj.

¶ Et *que la confrontation sit fienda in conspectu & presentia inquisiti.uide* Bar.in.l.*is qui reus.ff.de pub.iudi.& in.l.ad repri. uerbo.& figura.ꝙ testes debent iurare parte presente: alias auferretur ei defensionis copia quod repugnat naturali æquitati.facit.c. qualiter.le.ij.uersi.debet.extra de acc.nisi testes*

essent extra prouinciam quid pōt eorū exami natio cōmitti. Fely. in. c. cū causam. de testi. fal len. V. adde in presentia seu uocato aliquo pa rēte inquisiti: arg. c. statuta. §. j. extra de here & ita practicarūt do. iudi. auenio, hic Lugd. contra Rol. super homicidio. Dantino ry.

ccxxij.

¶ Par la confrontation dicitur tunc fieri pu- blicatio testium Bart. in. l. ad repri. uerbo & figura dicens quod si non publicarentur non pos sent impugnari testes & eorum dicta.

ccxxiij.

¶ Sed quid si iudex uidet quod delinquens accu- sat omnes testes per quos potest probari eius crimen. dicit iacob. butri. in aucten. si testi. quod debet hoc non obstante illos recipere.

ccxxiiij.

¶ Außi telle cōfrontation se faict: ut ipsi te- stes accusatos cōuincant. l. si. quis. C. de epis. ibi in conuictos. & l. q sentētiā. C. de pe. uel su perent. l. ij. C. quorū. appel. außi: ut ipsos co- gnoscant & debet fieri talis confrontatio uel exhibitio reorū in eadē forma in qua esse con sueuerūt: quia mutata forma & substātia qua si mutata uidetur, ut dic. glo. in. c. cū causam. et

ibi uide Bal.extra de testi.dicit in proposito Bar.ī.l.ij.C.ad exhi.& ī.l.cū si exhibuissent §.añ.ff.de publi.ꝙ testes a principio debent petere exhiberi delinquentē uel reū ad recognoscendū:uel ꝙ noīetur,alias nisi reus exhibeat bouē uel asinū habebitur ꝓ cōfesso,ut di. Bal.ī.d.c.cū causam.& di.Bar.ī.l.euectiōe: de cur.pub.lib.xj.C.ꝙ si aliq nō se ꝑmittant scrutari possunt capi,& ex sola resistētia puniri debent.

ccxxV.

¶Dit Bal.cōsi.lxxVij.par.iij.qñ iudex ꝓcedit ꝑ īquisitionē cōtra aliquē debet interrogare testē de causa sciētie:alias testis nō ꝓbat: nā cū ipse assumat officiū inqrēdi debet formare īterrogatoria ex se ipso.cōcor.Bar.ī.c ad repr.uerbo & figura.ibi circa dicta testiū puto ī istis extraordinarijs ꝙ debeant esse talia q̄ cōcludant sicut in causis ordinarijs uide Saly.ī.l.fi.C.de.ꝓba.& dicit d.glo.cōsuetu. bur.fo.xxix.hodie ꝑ ordi.reg.iudices tenētur testes interrogare de causa sciētie:si nō interrogēt dicitur potius omissa per eorū negligētiā & ignorantiam:& ꝙ in omni causa testis non reddens causam sue depositionis non probat:nec ualet talis examinatio.

lutorio, uel qualiter fuisti ausus talia facere uel de quo mandato.l.prius.ad sille.ff.uel a quo procurante hoc fecisti, & quantum debebas habere pro hoc faciendo. & a quo.uel impossibile est ꝙ tu posses facere solus, uel intelleximus ꝙ multi eratis uel quis fuit ille qui primo incepit, quia multi eratis ut dicitur: dic ergo quis erat tecũ, & qualiter fuit factum, & cum quibus· cxcvij.

¶ Quia proceditur in regno ꝑ uiam inquisitionis ad denunciationẽ fisci forte indistincte socius criminis potest noĩatim dẽ socijs interrogari fa.l.diuus.la.ij.ff, de cu.reo.arg.c.quoniã & ibi glo.extra de testi.maxime qñ tale crimẽ nõ cõmittitur sine socijs.arg.eorũ q̃ notat saly.ĩ.l.fi.C.de acc.itẽ facit quia crimina undecũq; claruerint puniẽda sunt.xxiiij.q.iij.c.ecce.item melius facit quia ꝙ nõ interrogetur noĩatim de socijs ista uidetur exceptio dilatoria & frustratoria: sed in regno ĩ quo his scriptis in criminalibus non utimur, bñ potest iudex repellere tales exceptiones q̃ magis frustrant cause ueritatem q̃ ipsam respiciãt: ut probatum fuit supra. Preterea credo ꝙ cesset l.fi.C.de accu. & .l.j.§.qui questionem.ff.de

questio.cũ simili.unde dicit notabiliter spe. in ti.de accusatore.§.j.uersi.item repellitur. ꝙ hec exceptio tu es socius criminis est dilatoria. cxcViij.

¶Nota ꝙ de consuetudine generali pro carcerato interuenit ꝓcurator nisi ad respõdendũ cause uel inquisitioni,uel nisi ad cõfitẽdũ & ad sententiã:nã ad cõfitendũ reqritur presentia:ut uideatur quo uultu,qua trepidatione loquatur Bal.in rub.de procu.ad spe.

cxcix.

¶Le iuge doibt faire escripre la constance & uariation quaura tenu laccuse.l.de minore §.plurium.ff.de questio.scilicet modum uacillandi,qui talis est.titubatio,trepidatio,pallor rubor,& sudor. Bar.in.l.fi.ff.eo. & in d.§. plurium.& in hoc iudex non parcat calamo. ange.in tracta.malefi.in uerbo.fama publica. Oordon.du Roy Loys.xij.arti.cxiij.

cc.

¶Dicit Bar.in.l.fi.ff.de questio.iudex suspectum interroget de circunstantijs multis:ubi stetit illa nocte:cum quo comedit uel cenauit ista est criminis subtilis cognitio.adde.l.ij.C. ubi de crimin.agi oport.ideo cum bonis am-

bula, nam mores ex conuictu formantur.

ccj

¶ Reus ex integro audiendus est coram secundo iudice & mittendus ad eundem cum suis interrogationibus inclusis & obsignatis ad cognitionem tex. in. l. diuus. la. ij. ff. de custo. reo

ccij.

¶ Per interrogationem dicitur facta litis contestatio: quia reus habet tunc negare uel fateri delictū: ut supra diximus tractando de deliberatorijs. & uide Bar. in. l. is q reus. §. eo. in prin. ff. de pub. iudi. & i. l. ad re. uerbo. figu

cciij.

¶ Quando uulnus est mortale non est necesse ꝙ in accusando expectemus mortem. Bal. in. l. damni. §. sabini. ff. de dam. infe.

cciiij.

¶ Dictū est supra ꝙ oportet quem de crimine sponte cōfiteri: dū tñ de ipso crimine cōstet: aliter interdicta est iudici potestas cōdēnandi & ligate sunt sibi manus, sentit Bar. in. l. diuus. ff. de testa. mi naturalis est ratio quam facit do. Hippo. suo cōsi. xlViij. nō cōfundētur &c. quia si aliter diceremus seq̄retur ꝙ quis ad libitum suum posset facere se suspendere.

adde sicut contigit de illo primitiuo seruo qui metu ad dñm reuertēdi cōfessus est occidisse illū quē alias occiderat.in.l.j.§.fi.ff.de q̄stio etiā facit quia nō auditur perire uolēs.glo.i. l.j.C.de cōfess.Itē dicit egregius practicus Guil.bñ.i.c.rai.in uerbo. mor.j.nu.cccxlVij. nec sufficeret ꝙ accusatus cōfiteretur titium occidisse:quoniā ex tali cōfeßione: quātūcū ꝗ; spōte & libere facta nō cōdēnaretur:immo nō torq̄retur ꝑ homicidio,uel alio quocūq; delicto,nisi prius fuerit uerificatū delictū.i. ꝙ titius fuerit occisus:& sit mortuus,uel re- de quibus agitur reperiātur subtractę dño,nec aliud tales cōfeßiones q̄ declarationē perso- ne delinquētis operantur:sed nō probant de- lictum esse cōmissum ubi aliter nō uerificatur & ita ad unguē seruatur in parlamēto:ut ex- pertus est idem Guil.bñ.ultra dicens,quando aūt uerificatū est delictū,& apparet ꝙ com missum fuit:ut quia titius reperitur occisus: tūc cōfitēs puniri potest de homicidio ex sua sola cōfeßione,absq; alia ꝓbatione:quia suf- ficit quē de crimine cōfiteri:ut dictū est:sane intelligatis,ut dicit guil.bñ. uerbo.mor.j.nu. cccl.quē puniri debere de delicto uerificato,

nisi iudici cōstaret crimē fuisse ab alio cō mis sum q̄ p cōfitentem quia tūc nō puniretur ex sua cōfeßione: cū ut dictū est nō audiatur pe rire uolēs. l. nō tantū. ff. de appel. & uide eū = dē eo. uerbo. nu. clxij. uersi. ij. adde ꝙ ista fuit opinio iacob. de are sequuta a Io. and. i. §. po stremo de cōfes. ad spe. ī addi. q̄ incipit. §. fi. intellige confitentē nō esse puniendū, nisi hoc mēdaciter cōfiteretur sperans ex tali menda cio impetrare gratiā uel utilitatē, sicut spera bat cōsequi filius amalechite cōfitendo mēda citer Saulē interfecisse, qui loco gratie & uti litatis reportauit mortē: quoniā ac si uere eū interfecisset fuit mādato. Dauid occisus: ut pa tet. ij. reg. j. c. refert guil. be. uerbo mor. j. nu. ccclj. ꝙ ad cōuincendū quoddā instrumētū de falso, licet uerū existeret quidā notarius qui eū receperat ac si eū falso signasset premio accepto, tanq̄ falsarius abolitionē impetrauit a rege: sed cōperta fraude per arrestum curie parlamenti Tholosæ tanq̄ falsarius fuit puni tus, & manus dextra amputata, licet instrumē tū nō falsasset uisa eius simulata confeßione ex qua utilitatē reportauerat, & q̄ in preiudi ciū alterius partis fraudulēter tēdebat facit.

l.si is cū quo.ff.de cōfe.cum si.ibi alle.in glo.
ccV.
¶Confeßio non uerificata nec probata per reū carceratū non nocet ubi iudex misit nuncium ad locū cōfessum.Hippo.late cōsi.xiiij nu.xViij.facit.l.qui sententiam.C.de pe.
ccVj.
¶Nota in actu.practico de illo massario qui fuit cōductus ad locū ubi confitebatur interfecisse dnm suum.do.glos. consue.bur.fo.lViij.
ccVij.
¶Dicit Guil.bñ.post masue.in.c. Rain.uerbo.mor.j.nu.cccxlix.ꝙ ex consuetudine generali & stillo huius regni non sufficit ꝙ delatus probatione testium fuerit superatus nisi ore proprio sit crimen confessus:ubi agitur de ultimo supplicio,aut membri mutilatione si factum aliter notorium non esset quod aliqua tergiuersatione celari nō posset.c.fi.de cho.cle.& mulie·coadiuua hunc stillū per tex.in auctē.qua in ꝓuincia.uersi.si.tñ appareat omnino obnoxius.C.ubi de crimine agi opor.
ccViij.
¶Ideo dicit Guil.benedi.uidemus ꝙ in causa capitali stante plena probatione quantumcūꝗ

clara poni debet reus ad questionē ut ab eius ore cōfeßio eruatur, & ita quotidie practica tur. uide masue. in. ti. de pba. §. idē ut delatus, adde Hyppo. singu. cViij. alias fui. &c. ubi di cit ꝙ talis cōuictus licet nihil cōfiteatur per torturā adhuc potest condēnari ad mortē. & uide And. de Yzer. in ti. de pa. ce. §. publici la trones. & nouißime bn̄ practicatum fuit tho. cōtra d. ch. q post questionem fuit capi. trum. ccix.

¶ Oportet ꝙ perseueret in cōfeßione, quicqd dixerit Bal. in. l. ij. C. de custo. reo. quia glo. i l. j. C. de cōfeſſ. tenet oppositū: ibi cōdēnatur ergo reus si perseueret in confeßione. & glo in. l. ij. C. de custo. reo. & cuma. cōsi. cxxxViij hoc maxime & nota in. l. j. C. de custo. reo. hanc partē tenet Nasue. in ti. de proba. uersi. item si delatus ꝙ cōfeſſus spōte puta sine que stio. nō statim dānādus est: quia oportet ꝙ cō stet de perseuerētia. ccx.

¶ Tunc inter responsionem & illam perseue rentiam debet esse interuallum temporis. Bar. in. l. j. §. diuus seue. ff. de questio. quia qn̄ fiūt due cōfeßiones eodē instanti nō dicitur ibi e ſe geminata cōfeßio. ita Bart. in. l. cū scimus

C.de agri.& censi.lib.xj.Ias.in.l. queuis idē de uerbo.obli.ij.col.Et ut melius scias tempus recurre ad simile statutū du Roy Loys.xij.arti.cxiij.ibi.& lendemain. ccxj.

¶Tunc si reuocet eius confeßionē debet reddere causam reuocationis:nam uera & expressa confeßio potest usq; ad sententiā impugnari de errore.c.fi.de cōfes.l.error.C.de iur.& fact.igno.& si uellet probare contrarium audietur.l.inde neratius.§.fi.ff.ad.l.aquil. etiā forte post sententiam.l.j.§.fi.ff.de question. ccxij.

¶Vel si in ea confeßione perseueret,le fault ouyr en ses defenses,alias diceretur oppressus l.unius.§.cogniturum.ff.de questio. & dicit glo.in.cle.sepe.in uerbo.defenßiones ꝙ legitima partis defensio tolli nō pōt, quia ista sunt de his q̄ instruūt & decidunt causam: & ubi nihil agitur talis iudex omittit ꝑ quod impediatur uel occultetur cognitio ueritatis & hanc practicam seruat totus mundus,ut dicit Saly.in.l.ij.C.de custo.reo.Et ·ya ordon. du roy Loys.xij.arti.cxj.Item se feront toutes diligences.&c. ccxiij.

¶Si telle defence estoit nō recepuable & fru

ſtratoire, forte poterit iudex repellere ſans la recepuoir a preuue, cõme expreſſement dit icelle ordon. ibi receuable &c. & eſt tex. in. l. nouerit. uerſi. iudiciũ. C. ut intra cer. tẽp. cri. q̃ſti. ter. & nota in cle. ſepe. de uerbo. ſignifi. põt iudex abbreuiare dilationes: ita tñ ut probationes legitime nõ pereant hoc enim impediret cauſe cognitionẽ, ſecundũ Bar. in. l. ad repri. uer. ſummarie. & eundẽ ĩ uerbo ſeq̃ntia

ccxiiij.

¶Et ſic primo accuſator ꝓbat ꝑ cõfeſſionem uel ꝑ teſtes anteq̃ reus in ſua defenſione audiatur, & fundata intẽtione actoris reus ponet exceptiones ſuas: & defenſiones. uide iacob. de beluiſio in practi. ſua in ti. de queſtio.

ccxV.

¶Dicit Bart. in. l. aurelius. §. idẽ queſijt. ff. de lib. lega. & Hippo. plene ſingu. clxxxV. confeſſio &c. ꝙ per cõfeſſionẽ rei confitentis ſe defendendo feciſſe delictũ eſt fundata intentio curie: adeo ꝙ ipſo reo non probante feciſſe ad ſui defenſionem debet ſequi condẽnatio.

ccxVj.

¶En apres, ſi uero reus neget delictum feciſſe dicit Guil. ben. uerbo. mortuo. j. nu. ccij. reau-

diuntur testes:seu eorũ recoluntur depositio-
nes.& inde accarantur & cõfrontantur cum
inqsito:quia unus post aliũ ĩ presentia inqsiti
& etiã inqsitus ĩ presentia testis iurãt dicere
ueritatẽ:& interrogãtur si est inter eos inimi
citia,uel aliud ꝑpter qđ testi.nõ debeat cre-
di.c.ĩqui.§.tertie.de accu.& debet scribi re-
spõsio utriusq;:& caueat inqsitus ꝙ cõtra te
stes tũc dicat quicqđ dicere uel obijcere intẽ-
dit quo facto legitur depositio testis ĩ presen
tia inquisiti:quã testis auoare tenetur,uel ne-
gare:& inquisitus eã fateri,uel impugnare ce
ste forme außi appreuue Ange.in uerbo.q iu-
dex.ad proba.ibi;postq̃ reus negauit iudex te
stes repetat,& de nouo etiam ĩducat alios te
stes.& Hippo.suo practi.§.nunc uidendũ.nu.
xxViij.& spẽcu.in ti.de noto.crimi.§.iam de
noto.ibi ꝙ reus negauerit & possunt testes
recipi. ccxVij.

¶In examinatione testium Iudex prius debet
testes sic aduertere,amice falsificus testis tri
bus personis est obnoxius scilicet Deo &c.
cetera uide per Guil.in spẽ.in titu.de teste.§.
nunc uersi.in examina.

ccxViij.

¶ Dicit Fely.in.c.cōstitutus.de rescrip.papa nō posset dispēsare ꝙ testis in ferendo testimonium in iudicio nō debeat iurare, quia hoc est de iure diuino ꝙ testis iuret. & ante eum cōclusit Bar.in.l.ad repri. uerbo & figura. ibi de iure naturali & diuino hoc est tpe moy si inductū: ꝓpter credulitatē aliquis deberet iurare. Exod.xxij.c. preterea audiui ꝙ ex eo quia in quodā processu criminali grapharius nō posuerat in depositionibus testiū, par son seremēt preste ez sainctes euāgiles de Dieu, quidam qui fuerat cōdēnatus ad mortē dūtaxat per arrestū cōdēnatus fuit ad fustigationē: & potuit esse ratio, quia ut dicit Angel. cōsi.clxxViij.uisis actis ꝙ propter ineptitudinē nullus processus intelligitur factus: sed si iudex aliquā penā uult inferre poterit illā extra ordinē imponere, nō tñ poterit imponere penā ordinariam: quia ordo processus iam facti repugnat. ccxix.

¶ Hoc forte limita ut p Bar.in.l.si cōfessus. per illū tex.ff.de custo.reo.ubi dicit ꝙ inordinatus processus ueram confessionē sponte & expresse factam non uitiat quin ex illa posit reus condēnari.adde Panor.in.c.pisanis.de re

ſti.ſ[?] o.quia cõfeſſio telã nõ requirit iudiciariam.l.ſi debitor.ff.de iudi.& aliquid per inno.in.c.qualiter.le.ij.uerſi.item ad predictas &c.extra de acu.adde Arimi.in uerbo.qui dictus iudex uerſi.ij.limitabat.

ccxx.

¶ De confrontatione facta ad cortinã qñ teſtes timẽt inquiſitum,uide Hyppo.in.l. infans circa fi.ff.de ſicca.ibi & feci ꝙ milites tenebant eũ ibi poſt cortinã ligatũ.et poſtea feci uenire dictos ſuos infantes,& eundẽ Hyppo. in rub.de proba.C.uerſi.& primo ſcias ꝙ licet &c.uidetur ꝙ talis confrontatio ad cortinã procedat qñ haberetur pſona nota:exẽplo patriarche q nõ fuit deceptus in uoce.Iacob ſed in manibus Eſau.facit glo.in.c.teſtes. iij.q.ix.& Iob.auris uerba probat.

ccxxj.

¶ Et que la confrontation ſit fienda in conſpectu & preſentia inquiſiti.uide Bar.in.l.is qui reus.ff.de pub.iudi.& in.l.ad repri. uerbo.& figura.ꝙ teſtes debent iurare parte preſente : alias auferretur ei defenſionis copia quod repugnat naturali æquitati.facit.c. qualiter.le.ij.uerſi.debet.extra de acc.niſi teſtes

essent extra prouinciam quid pōt eorū exami natio cōmitti. Fely. in. c. cū causam. de testi. fal len. V. adde in presentia seu uocato aliquo pa rēte inquisiti: arg. c. statuta. §. j. extra de here & ita practicarūt do. iudi. auenio, hic Lugd. contra Rol. super homicidio. Dantino rij.

ccxxij.

¶ Par la confrontation dicitur tunc fieri pu- blicatio testium Bart. in. l. ad repri. uerbo & figura dicens q̄ si non publicarentur non pos sent impugnari testes & eorum dicta.

ccxxiij.

¶ Sed quid si iudex uidet q̄ delinquens accu- sat omnes testes per quos potest probari eius crimen. dicit iacob. butri. in auctén. si testi. q̄ debet hoc non obstante illos recipere.

ccxxiiij.

¶ Aussi telle cōfrontation se faict: ut ipsi te- stes accusatos cōuincant. l. si. quis. C. de epis. ibi ī conuictos. & l. q sentētiā. C. de pe. uel su perent. l. ij. C. quorū. appel. aussi: ut ipsos co- gnoscant & debet fieri talis confrontatio uel exhibitio reorū in eadē forma in qua esse con sueuerūt: quia mutata forma & substātia qua si mutata uidetur, ut dic. glo. ī. c. cū causam. e

ibi uide Bal.extra de testi.dicit in proposito Bar.ī.l.ij.C.ad exhi.& ī.l.cū si exhibuissent §.añ.ff.de publi.ꝙ testes a principio debent petere exhiberi delinquentē uel reū ad recognoscendū:uel ꝙ noīetur,alias nisi reus exhibeat bouē uel asinū habebitur ꝓ cōfesso,ut di. Bal.ī.d.c.cū causam.& di.Bar.ī.l.euectiōe: de cur.pub.lib.xj.C.ꝙ si aliq nō se pmittant scrutari possunt capi,& ex sola resistētia puniri debent.

CCXXV.

¶Dit Bal.cōsi.lxxVij.par.iij.qñ iudex pcedit p īquisitionē cōtra aliquē debet interrogare testē de causa sciētie:alias testis nō pbat: nā cū ipse assumat officiū ingrēdi debet formare īterrogatoria ex se ipso.cōcor.Bar.ī.c ad repr.uerbo & figura.ibi circa dicta testiū puto ī istis extraordinarijs ꝙ debeant esse talia q̄ cōcludant sicut in causis ordinarijs uide Saly.ī.l.fi.C.de pba.& dicit d.glo.cōsuetu. bur.fo.xxix.hodie p ordi.reg.iudices tenētur testes interrogare de causa sciētie:si nō interrogēt dicitur potius omissa per eorū negligētiā & ignorantiam:& ꝙ in omni causa testis non reddens causam sue depositionis non probat:nec ualet talis examinatio.

ccxxVj.

¶ Baille la forme de interroguer les tesmoigs Bal.in.l.arethusa.ff.de sta.ho.ibi.& nota ꝙ Oldra.per locũ a natura defendit quemdã accusatũ de maleficio noctis tẽpore cõmisso: nã testes deponebãt de uisu,& interrogati ĩ quo loco erant,dixerũt de loco aliquantulũ remoto:& interrogati,si erat ibi lumen ignis,uel candele: dixerunt ꝙ nõ uel hoc fuit probatum per alios.nam do.Oldra.cõsiderans ꝙ illa nocte nõ fuerat lumen lune,conuicit testes: quia homines nõ uident de nocte: & sic teste natura euasit accusatũ. ccxxVij.

¶ Lordõnance du Roy Loys.xij.article.cxij. commande dappeller gens notables ez proces des criminelz.argu.c.statuta.de hereti.libro. Vj.ubi Papa iubet iurisperitos debere ab inquisitoribus aduocari:ut eorum ꝓcessibus assistant:quia legiste sunt tractatores maleficiorum:& si aliter ferret sententiam sine consilio assessorum sententia esset nulla ipso iure: maxime ubi ordinationes requirunt: & ainsi le tiẽt Bal.post Old.ĩ.l.si quis mihi.§.si corã de acqui.here.ff. ccxxViij.

¶ Sed an post conclusionem in causa ubi ordi.

regis Lud.xij.arti.cViij. imponit cōclusionē poßint partes producere alios testes. tenet Bal.in.l.si accusatoribus.in.fi. C.de accu.ꝙ non,& tenet Bar.in.l.ad repri.uerbo & figura.ibi,sed an in hac causa post didicita testificata poterunt testes produci:responde nō cū sit prohibitū propter timorem subornationis & sic ex quadam naturali æquitate,ne alter alteri insidietur:arg.l.alij.ff.de accu.idem tenet Gaudi.in.rub.quomo.de male.cog.per inqui.& nota in aucten.qui semel.C.de proba.

ccxxix.

¶Et si in omnem euentū pro reo admitterentur testes,quia agitur de re periculosa, quia etiam reus usq; ad sententiam potest de errore docere.c.fi.de confes.l.error. C.de iur.& facit.igno.etiam post sententiam.l.j.in.fi.ff. de questio.seu p rei euidētia. Bal.in.l.si quis. in fi.C.de testi.tñ iudex debet facere ꝙ pius iuret ꝑducēs ꝙ dictos testes non subornauit: ita dicūt Bald.& Fely.in.c.iurauit.extra de proba.

ccxxx.

¶Et ꝙ amplius post didicita testificata & conclusiones sumptas non poßit testes recipi ad offensam rei,tenet expresse Saly.in.l.fi.C

de questio.circa finē.lequel suyt Fely.in.c.cū clamor.extra de testi.nec obstant ea que dicit Bar.in.l.unius.§.j.ff. de question.ubi uult ꝙ publicatio testium non obstat quinetiam ad offensam nō possint alij testes examinari.uide Ange.in uerbo.cōparuerunt.l.j.uersi. quero an post &c.quia hoc procedit super nouis capitulis superuenientibus,non aūt super eisdē: & ita Barto.intelligit Saly. in.d.l.si.facit.c. fraternitatis.extra de testi. & cle. testibus. eo.ultra Saly.dic ꝙ hoc etiam tenet glo.notabilis in.c.in primis.ij.q.j.ibi sciant partes ꝙ quecūq; pars semel interfuit amodo nō potest alios testes producere super illo articulo: & ꝙ ita seruatur de consuetudine. item uel respondeo ꝙ nisi Bar.intelligatur prout intelligit Saly.ineuitabiliter erit contra morem sibi contrarius:cum in.d.uerbo & figura ut dictū est teneat oppositū.Itē uel respōdeo ꝙ Bar.in.d.§.j.loquitur secundū iura cōmunia nō aūt ubi imponitur cōclusio ex statuto ꝑut loquitur Bal.in.d.l.si accusatoribus. Item facit recurre ad simile statutum du Roy Loys. xij.arti.cxiiij.la ou il est defendu de nō iterato uexer laccuse sans nouueaulx indices.

ccxxxj.

¶ Sed ut tollatur omnis suspitio subornationis deuant les cõclusions & publication les parties doibuẽt in secreto nommer les tesmoigns silz estoient absens seu protestari: cõme dit la glo. in. §. si quis. uerbo arguere. iiij. q. ij. & . iij.

ccxxxij.

¶ Et qui dicantur noui articuli seu noua indicia apertius declarat practi. papiensis in forma inqusi. uersi. sed quia ĩ superioribus. & per spe. in ti. de teste. §. nunc in fi.

ccxxxiij.

¶ De interrogationibus strictoribus ad cautelam, puta an tempus fuerit serenum, uel nebulosum secundũ qualitatẽ testium potest facere iudex: ut testes ore ꝓprio cõuincantur: & in sermone capiantur qñ suspecti sunt, uide Bal in. c. cũ causam. col. si. extra de testib. & in. l. testiũ. C. eo. & in. l. fi. in. fi. eo. & spe. ti. de teste. §. iã. uersi. & nota. & in. §. nũc. uersi. examinator. ccxxxiiij.

¶ Pro expẽsis factis ĩ medicis & medicinis, & ꝓ opibus quibus caruit & cariturus est occasione iniurie seu uulneris ꝓuisio leso añ omnia facienda est uide Pa. de Pu. ĩ tra. sindi. fo. c. cap.

quia pluries.in prin.facit tex. in.§.ob hominē uero insti.de obli.que ex quasi delict.

ccxxxV.

¶Si par ledict proces extraordinaire on nauoit riens peu gaigner:comme dit lordōnā.du Roy Loys.xij.art.cxViij.similis tex.est in.c. inquisitionis.§.quesiuisti.extra de accu. tunc nec debet offensus de iure ne de iudice cōqueri:sed magis de sorte sua:quia non sibi deficit ius,sed probatio.l.duo sunt.ff.de testa.tutel.

ccxxxVj

¶Sed an uia ordinaria intentata poßit rediri ad extraordinariam superuenientibus nouis iudicijs satis probatum fuit supra ꝙ sic tñ forte prius requireretur sup hoc declaratio iudicis,par lordō.du Roy Loys.xij.arti.cViij.

ccxxxVij.

¶Contra testē cōtra quē nihil opposuit, reus in iudicio summario potest opponi exceptio in plenario.Fely.in.c.presentium.de testi.

ccxxxViij.

¶Lordon.du Roy Loys.xij.arti.cxix. quant ez relaches des prisonniers:satis.bene prouidet si materia sit disposita.d.glo.consue.bur. post Nico.boe.fo.lxj.ubi dicit,ꝙ talis rela-

xatio est in arbitrio iudicis: & ꝙ ibi requiritur sententia ꝓuisionalis: & ꝙ si iudex relaxaret aliquem ubi materia non esset ad hoc dispositа: ꝙ teneretur, & posset sindicari.

ccxxxix.

¶ Sufficit sola iuratoria cautio cum obligatione bonorum si reus sit idoneus, do. glo. cõsue. bitu. in ti. de cõsue. retract. post Alexand.

ccxl.

¶ Nota que dicit Io. fab. in. §. penales insti. de perpe. & tempo. actio. ꝙ actiones ex delicto descendentes etiam lite non cõtestata de equitate canonica quam uidit parlamentum Parrisius obseruare inquantum in bonis defuncti bene transeunt.

ccxlj.

¶ Fit remißio ad locum delicti duabus de causis: ut ceteri timeant: & ut consolentur parentes lesorum. in aucten. ut nulli iudi. & . C. ubi de cri. agi. opor.

ccxlij.

¶ Si constaret captos sine causa & iniuste nunquam essent remittendi, immo per seculare͂ qui clericos cepit, consueuerunt elargiri ne uexe͂tur: & ita dietim seruatur in regno, auffre. allegat plura arresta in tracta. arrestorum. &

F

Guil.bene.in uerbo & uxorem.uide glo.in cle pasto.in uerbo.de more.in fi.de re iudi. facit. §.illud palam in auctén.ut cleri.apud propri. epos. ideo consuetum est fieri anteq̄ fiat remissio ꝙ iudici requisitio transmittantur informationes.do.glo.cōsue.bur.fo.ccclxxxViij. gui. pa.q.ccij.quia si statim ligatus mitteretur nō. uisis informationibus posset infamari iniuste: ut dicit Cepol.consi.lViij.paulus faber.

ccxliij.

¶Vide de illo qui non debuit remitti cum tubis sonantibus:& de quodam qui fuit priuatus officio:quia remiserat clericum cum cathena in collo.Pari.de Put.fol.ccxxiij. remissio.

ccxliiij.

¶De maiori tribunali ad minus ubi est preuentio non fit remissio in delictis: & ita decisum fuit do.glo.consue.bur.fo.ccclxxxix.

ccxlV.

¶Remissio de cōsuetudine semper fit inter subditos eidem principi:& ita obseruatur de facto inter subditos totius regni.Auffre.q.cap. cccxx.do.glo.consue.bur.ccclxxxViij.cepol. d.consi.quia non est scissum imperium gallorum.exemple des compaignons darnaud cro=

cheteurs de botiques qui furent renuoyez de Vienne a Lyon.

ccxlvj.

¶ Iudex domicilij requisitus tenetur remittere.l.j.C.ubi de cri.agi.opor.secundum unum intellectum quem approbat Bar.licet.c.fi.de foro compe.sit contra.

ccxlvij.

¶ An bannitus ubiq; possit puniri.uide spe.in titu.compe.iudi.§.j.uersi.sed pone quidam lucanus.& cepo.in dicto consi.

ccxlviij.

¶ In uagabundo nunq̄ fit remissio ad locum delicti.ita intelligitur glos.in.l.j.C.ubi de crim. agi.opor.cum dicit.Vbi te inuenero,ibi te iudicabo.quā glo.dicit Bar.in.l.heres.§.pinde. ff.de iudi.q multi ribaldi suspensi sunt,& suspenduntur quotidie in ciuitatibus & castris propter illā glo.cū.alicubi forū non habeant.

ccxlix.

¶ Hodie dñi temporales de consuetudine habent cognoscere de propria iniuria:uerum est quia alteri cōmittunt:alias de p se nō possent uide Andre.de Yzer.in ti.de probi.feu. alie. per frde.in.§.preterea si inter duos.

¶Sic finis,quia cetera non possunt dari propter casuum multiplicitatem.l.neq; leges.ff. de legi.si autem aliqua minus sufficienter dixerim,redarguar:ut dicit Bar. in.l.non solũ. §.morte.ff.de ope.no.tamen minus bene dicta prosunt:nam incitant alios ad pleniorem inuestigationem:ut dicit idem Bar.in tract. testimo.in princi.si autem bene laudetur dominus: non enim ministrant omnes equaliter de consecra.dist.iiij.c.non tantum.

¶Nouuellement Imprime a Tholose par Iacques Colomies Imprimeur, Ce.xx de Iuing.Mil D.xxxix.

